

K 34.339
2

საქართველოს
საბავშვო ბიბლიოთეკა

საქართველოს
საბავშვო ბიბლიოთეკა

საქართველოს
საბავშვო ბიბლიოთეკა

ՆՐՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒՆԵՏ

K 34.339
2

Երևան Կենտրոն

ՋԱՆՏԱՆՏՈՒԿԱԿԻ ՁՄՈՒՅԻՄԵԱ

: ԵՂՎԱՐՄԷԼ :
ՄՅՈՒՐՈՒՆ

1 9 6 7

84-32

T2
899.962.1-32
y 561

სპეც-2000
შემაჯავრობა

„დროთა კავშირი“ ედიშერ ყიფიანის პირ-
ველი ფანტასტიკური მოთხრობაა.

ნაწარმოების გმირს, ახალგაზრდა ექიმს,
23-ე საუკუნეში მცხოვრებ ადამიანს, შეიპყ-
რობს „გაახალგაზრდავების“ იდეა. სინათლეს-
თან მიახლოებული სიჩქარით ფრენისას, დრო-
ის ფარდობითობის თეორიიდან გამომდინარე,
მას გაცილებით დაბერებულები დახვდებიან
ნათესავეები და მეგობრები. დედამიწაზე დაბ-
რუნებისას ახალგაზრდა ექიმი ნანობს თავის
საქციელს.

17-3-3

40

16

— ლევან!

— გისმენთ!

— სად ხარ?

— კაბინაში.

— ახლა შეხვედი, თუ...

— არა, მეძინა.

— ჩემი განცხადება არ მოგისმენია?

— რა მოხდა?

— შეგიძლია სარკეში ჩაიხედო და გაკოხტავდე, ექვ-
სი საათის შემდეგ მზის სისტემაში ჩავეყურყუმალდებით.
შემოდი ჩემთან, ყველანი აქ არიან.

— ცოტა შეუძლოდ ვარ.

— ექიმი და შეუძლოდ? სადა ხარ, ვერ გხედავ!

მე სკამიანად შემოვბრუნდი, რომ ტელევიზორის გა-
დამცემ კამერას დავენახე.

— სკამზე გეძინა? — ჩაიცინა კაპიტანმა. — დედამი-
წაზე ნახევარი წლის შვებულება გელოდება!

— უკვე გავედი შვებულებაში, — წავეხუმრე მეც.

— ადრეა. ძაღლები ასაყეფებელი გყავს.

— ჩვენ ხომ შევთანხმდით, დედამიწაზე გამოგვეფხი-
ზლებინა.

— მეშინია, დედამიწაზე დახოცილები არ ხელთ. სირცხვილით სადღა გამოყოფ თავს, ახლა კი მიზეზის მოსაფიქრებელი დრო დაგრჩება...

კაპიტანი აშკარად მალიზიანებდა. ანაბიოზში მყოფი თეთრი ძაღლები კიდევ ერთხელ შევამოწმე ამ დილით. ყველაფერი რიგზე იყო. ჩემს კაბინაში არ იდგა ტელეეკრანი, მე ვერ ვხედავდი კაპიტანს, მაგრამ ვგრძნობდი, რა ეშმაკურად ჭუტავდა თვალებს. მთელი მგზავრობის მანძილზე დღეს მეორედ დადგა ხუმრობის გუნებაზე. პირველად მაშინ გაიღიმა, როდესაც ჩვენმა კოსმოსურმა ხომალდმა თითქმის ნახევარი გზა განვლო სირიუსამდე და უკან გამობრუნება იწყო. როგორ ცვლის დიდი სიხარული პირქუშ ადამიანს! მაგრამ მხოლოდ დედამიწასთან მიახლოების გამო უხარია კაპიტანს? იმიტომ დადგა კარგ გუნებაზე, რომ მშვიდობიანად ბრუნდება შინ? რომ უკან დარჩა სიკვდილ-სიცოცხლის ბეწვის ხიდზე სიარული, ორი გრძელი კოსმიური წლის სამარისებური სიჩუმე და წყვდიადი? რა თქმა უნდა, ესეც ბედნიერებაა, კოსმიური მგზავრობიდან კი არა, სამსახურიდან რომ შინ ბრუნდები მშვიდობიანად, იქნებ მაშინაც უნდა გიხაროდეს კაცს. მაგრამ მოხუც კაპიტანს სულ სხვა მიზეზი აქვს ხუმრობის და, საერთოდ, კარგ გუნებაზე ყოფნის; მან კიდევ ათი წელი გამოსტაცა სიკვდილს, ზუსტად ათი წელიწადი!

იგი 186 წლის წინათ დაიბადა შავი ზღვის სანაპიროს პატარა სოფელში. ოცდასამისა იყო, როდესაც პირველად გაფრინდა პროციონისკენ. შვიდი წლის ფრენის შემდეგ

დაბრუნდა დედამიწაზე და არც ერთი მისი ტოლი ცოცხალი აღარ დახვდა. ეს კაპიტნის მეთერთმეტე და, როგორც თვითონ ამბობს, უკანასკნელი მგზავრობაა სინათლესთან მიახლოებული სიჩქარით. „თუ მშვიდობიანად დავბრუნდით, ცისკენ აღარც ავიხედავ, დადგა ჟამი ჩემი მიწისქვეშ მგზავრობისაო“, მაგრამ ჯერ აღრეა მისთვის სიკვდილზე ფიქრი, კაპიტანი კოსმოსის შვილია, დედამიწაზე სტუმრად ჩამოდის ხოლმე. 71 წლის გახდებოდა, ახლა რომ დედამიწაზე დარჩენილიყო, მაგრამ გამოფრინდა და კიდევ ათი წლის სიცოცხლე ჩაიჯიბა.

ისე ვბუზღუნებ და ვუსაყვედურებ, თითქოს მე წამართვა ის ათი წელი. არ ვიცი, რატომ ვარ ცულ გუნებაზე, მეც ხომ უნდა მიხაროდეს, მეც ხომ ახლა კაი 41 წლის ჭაღაროსანი ვიქნებოდი, სიცოცხლის ნახევარი გავლილი მექნებოდა. რა ჩახლართული მანქანაა ადამიანი; სხვას კი არა, ხანდახან საკუთარ თავსაც ვერაფერს გაუგებ. ვითომ მოწოლილ სევდას ვეღარ ვუძლებ, ვითომ საშინლად დამჩაგრა ამ მგზავრობამ. დამავალეს, თორემ სურვილით. როგორ წამოვიდოდი, ცარიელ ოთახში ვილაც არარსებულისა და უჩინარის წინაშე თავს ვიკატუნებ, რა გამოცნობა ამას უნდა; რეპეტიციას გავდივარ, რომ ცოლის წინაშე შეძრწუნებული ქმრის როლი ვითამაშო იქ, კოსმოდრომზე, რაკეტის დაშვებისას.

„ექსპერიმენტული კოსმიური ხომალდი-ლაბორატორია „ციცარი—7“, 2206 წლის 30 ნოემბერს სტარტს აიღებს კავკასიონის მეხუთე კოსმოდრომიდან, — აცხადებ-

დნენ გაზეთები ჩვენი გამოფრენის წინ, — ექსპერიმენტის მიზანია: 1) ცხოველთა ანაბიოზურ მდგომარეობაზე დაკვირვება. 2) სელექციონური ქლორელის გამოცდა ხომალდის ეკოლოგიური სამყაროს გასაუმჯობესებლად. „ციცარი — 7“-ის საშუალო კოსმიური სიჩქარე — 240.000 კმ. წამში. მოგზაურობის ხანგრძლიობა დედამიწის კალენდრით — ხუთი წელიწადი, ხომალდის კალენდრით — სამი წელიწადი“.

კოსმონავტებს ისეთი შორეული ვარსკვლავები ჰქონდათ ამოღებული მიზანში, რომ მიუხედავად დიდი სიჩქარეებისა, ადამიანის ერთი სიცოცხლე აღარ ეყოფოდა გაფრენისა და უკან დაბრუნებისათვის. სწორედ ამიტომ გახშირდა ბოლო დროს ჰიპოთერმული ექსპერიმენტები. ჩვენი ოთხფეხა თანამგზავრებიც ახლა ანაბიოზში არიან, ორას გრადუსამდე გაყინულ მათ სხეულში სიცოცხლის არავითარი ნიშან-წყალი არ მოიძებნება, ბიოლოგიური პროცესები დაკონსერვებულია, ამ ორი წლის ფრენის მანძილზე ძაღლები ერთი წამითაც არ დაბერებულან. ასევე უცვლელი დარჩებიან ისინი 400-500 წლის განმავლობაში, თუ, რა თქმა უნდა, არავინ გამოათხიზლებს, საკმარისია სითბოში მოათავსო, რომ გული აღმუშავდებათ, სუნთქვას დაიწყებენ, დაიწყებუტუნებენ.

ჩვენი ხომალდის ბოტანიკოსიც კმაყოფილია ქლორელის გამოცდის შედეგებით. კიდევ ერთხელ დამტკიცდა, რომ ეს ერთუჯრედოვანი მცენარე სავსებით საკმარისია ხანგრძლივი მოგზაურობის რაკეტებზე კოსმონავტთა საკვების შესაცვლელად და მიკროატმოსფეროს შესაქმნე-

ლად. ერთი სიტყვით, პროგრამის ყოველი მუხლი შეასრულა ჩვენმა ეკიპაჟმა.

მხოლოდ ერთი, ერთადერთი პირობა დაირღვა.

ენშტეინის დროის რელატიურობის ფორმულის მიხედვით, ხომალდის სიჩქარე და ფრენის ხანგრძლიობა ისე იყო შერჩეული, რომ ჩვენთან შედარებით მხოლოდ ორი წლით დაბერდებოდნენ დედამიწის მცხოვრებნი. მაგრამ მაშინ რა ვიცოდი, რას მიმზადებდა ბედი.

სტარტამდე ერთი კვირით ადრე, კოსმონავტთა ინსტიტუტის პარკში, მოხუცმა კაპიტანმა შემაჩერა. მთელი დღე გეძებო, მითხრა, ხელი მომიკიდა და საუბარ-საუბრით ხეივნისაკენ წამიყვანა. ჩანჩქერთან უეცრად გაჩერდა, თავისკენ მიმაბრუნა და თვალეებში შემომაცქერდა.

— რამდენი წლისაა თქვენი გოგონა?

— ოთხის... რატომ მეკითხებით? — გამიკვირდა მე.

— ცოლი?

— ოცდარვის... რა მოხდა?

— ახლავე მოგახსენებთ... თქვენ?

— მე ოცდაცხრისა ვარ... უარი ხომ არ მითხრეს? — გავფითრდი უეცრად.

— არა. თქვენ ჩემი ყველაზე კარგი კანდიდატი ხართ. მაგრამ ვალდებულად ვთვლი თავს, ერთი საიდუმლო გაგანდოთ. მომეცით სიტყვა, რომ ხომალდის მიწაზე დაბრუნებამდე, თქვენი ცოლის გარდა, არავის ეცოდინება ეს.

— ჩემი ცოლის გარდა? — თანდათან მომემატა მღელვარება.

— დიახ. დედამიწაზე მხოლოდ თქვენს ცოლს ეცოდინება...

— სიტყვას გაძლევთ!

— თქვენს ოჯახს ეხება და ამიტომ გიმჟღავნებთ საიდუმლოს. წინააღმდეგ შემთხვევაში...

— გისმენთ!

— მაგრამ მანამდე მინდა გკითხოთ, გიყვართ ცოლი? მაპატიეთ, მაგრამ მე უნდა ვიცოდე ეს.

— მიყვარს... ცხადია, მიყვარს, — დავიბენი ბავშვივით.

— მოგმართავთ, როგორც მამაკაცი მამაკაცს, აქ არაფერია დასამალავი. გიყვართ იმდენად, რომ მისმა დაკარგვამ ტკივილი მოგაყენოთ?

— დაკარგვამ?!

— ნუ ლელავთ, ჯერ მიპასუხეთ კითხვაზე!

— მიყვარს, მიყვარს ჩემი ცოლი, მითხარით რა მოხდა?

კაპიტანმა თვალი მომაცილა, ჩიბუხი გააწყო, გააბოლა.

— ფრენის ვადების დარღვევას ვაპირებ, — თქვა მან, — ორი წლით სიცოცხლის მომატება ძალიან ცოტა მეჩვენება, მით უმეტეს, იქნებ ეს უკანასკნელი შესაძლებლობა იყოს ჩემთვის, უკანასკნელი გაფრენა. გამიკეთ, მე ახლა ისე დავეძებ სიცოცხლის ზედმეტ წლებს, როგორც ლოთი — ღვინოს. 184 წლის წინათ დავიბადე და

ახლა, როგორც არასდროს, მინდა კიდეც დიდხანს ვიცოცხლო. არ გეგონოთ, ვილაც ბებერი სიცოცხლეს ეატყინებოდეს და შიშის კანკალი ავარდნოდეს მოახლოებულ სიკვდილზე ფიქრისაგან. არა, მე ისე შევეჩვიე მომავალი დღეების და, არა მარტო დღეების, საუკუნეების ნახვას,—დაუკვირდით ამ სიტყვებს.—ისე შევეჩვიე მომავალში ცხოვრებას, ისე გაღიზიანებული მაქვს ცნობისმოსყვარეობა, რომ ყურსაც არ გავიბერტყავ, თუ მეტყვიან, დღეს უნდა მოკვდეთ, მაგრამ ხვალინდელი დილის ნახვა თუ არ მიწერია, ალბათ, გავგიჟდები. ყოველ დილას მე მიყვარს მომავალი დღის განთიადი, ყოველ საღამოს — მომავალი საღამო. მე არ ვცხოვრობ არც ერთ კონკრეტულ დღეს, რადგან მომდევნო დღეა ჩემთვის ყველაფერი. ეს თითქოს პარადოქსია, მაგრამ ასეა. დარწმუნებული ვარ, ვერ მიმიხვდით, მაგრამ ოდესმე მიხვდებით. შეიძლება ჩემზე მეტადაც მოიწამლოთ ამ სენით, მაგრამ ახლა არა გაქვთ განვითარებული გარდაუვალი ცნობისმოსყვარეობის გრძნობა, იგი თქვენთვის ჯერ არ ქცეულა მოთხოვნილებად. შეიძლება გაგეცინოთ და არ დამიჯეროთ, მაგრამ ახლა ადამიანს, როგორც ანატომიურ ინდივიდს, უჩნდება ახალი ორგანო, ცნობისმოსყვარეობის ორგანო! დარწმუნებული ვარ, მე იგი უკვე მაქვს, სადღაც, სხეულის სიღრმეში. ახალ ორგანოს კი დაკმაყოფილება უნდა, ისევე, როგორც შიმშილს, წყურვილს... საუკუნეების მანძილზე ისე ხშირად ღიზიანდებოდა ნერვული ბოჭკოები ადამიანის ყოველდღიური, ყოველწუთიერი ცნობისმოსყვარეობისაგან, რომ ორგანიზმი ევო-

ლუციის ახალ მიჯნამდე მიიყვანა. რა თქმა უნდა, ადამიანებს ძველადაც აინტერესებდათ, როგორ მოეწონებოდა ქვეყანა მათი სიკვდილის შემდეგ, მაგრამ იცოდნენ ისიც, რომ ამას ვერასდროს გაიგებდნენ, და წინასწარ თავს არავინ იკლავდა. ახლა კი... — მოხუცმა აღარ დაამთავრა, გაჩუმდა, მერე ცივად დაუმატა: — მიხვდით, რისი თქმა მინდა?

მე თავი დავუქნიე თანხმობის ნიშნად და კაპიტანმა იგრძნო, რომ ვერაფერს მივხვდი.

— ჩვენ ვიფრენთ სინათლის ცხრა მეათედი სიჩქარით, 295 ათას კილომეტრს წამში. ეს „ციცარის“ მაქსიმალური სისწრაფეა. პროგრამით კი გათვალისწინებულია ხელოვნურად შენელებული ფრენა. მაგრამ მე დავარღვეე ამ პროგრამას. ორი წლისა და ორი თვის შემდეგ დავბრუნდებით, დედამიწაზე კი ამ ხნის განმავლობაში თორმეტი წელი გაივლის, გაიგეთ, რას გეუბნებით?

— გავიგე.

— ყველა თქვენს ტოლზე ათი წლით ახალგაზრდა ჩამოხვალთ, თორმეტი წლის მერმინდელი დედამიწა დაგხვდებათ. გახდებით პირწავარდნილი ეგოისტი. აღარც მშობლები, აღარც ცოლ-შვილი, აღარც მეგობრები, მხოლოდ მომავლის შეცნობის დიდი სურვილი. დაავადებით იმავე სენით, აგეკვიატებათ გარდაუვალი შიში, ვაითუ უეცრად გარდაიცვალოთ და ველარ გაიგოთ, რა იქნება კიდევ ათი წლის შემდეგ, ოცი წლის შემდეგ. და თქვენ აღარასოდეს მოგინდებათ სიკვდილი, აღარასოდეს, რადგან მუდამ შეგეძლებათ სიკვდილის ვადების

გადაწევა. ეს საშინელებაა, საშინელება... იქნებით ისეთივე ბედნიერი და ისეთივე უბედური, როგორც უკანასკნელი ნარკომანი. გესმით, რას ვამბობ?

— მესმის!

— მაინც გამოფრინდებით ჩემთან ერთად?

— მაინც! — ისე ვუბასუხებ, თითქოს ვიღაც უხილავი მიკარნახებდა.

— თქვენ ოცდათერთმეტი წლისა დაბრუნდებით, თქვენი ცოლი ორმოცი წლის დაგხვდებათ. გამოფრინდებით?

ელდა მეცა. ერთბაშად წარმოვიდგინე ორმოცი წლის თინათინი.

— შეიძლება დაბრუნებისთანავე ერთბაშად შეგძულდეთ ცოლი, უფრო მეტად კი მას შეძულდებით, როდესაც ჭაბუკსა და სრულიად უცვლელს გნახავთ!

— არასოდეს! — წამოვიძახე მე.

— მოილაპარაკეთ და შემატყობინეთ! — კაპიტანმა მხარზე ხელი დამადო და სწრაფადვე მომაცილა, — ხვალ მთელი დღე კოსმოდრომზე ვიქნები.

იგი შებრუნდა და ჩქარი ნაბიჯით გაპყვა ხეივანს.

თითქოს მინდოდა დავდეგნებოდი და რაღაც მეკითხა, თითქოს მინდოდა თვითონვე აეკრძალა ჩემთვის გაფრენა, არ მოეცა გადასაწყვეტად ეს რთული არჩევანი, რადგან მაშინვე ვიგრძენი, რომ მე არაფერს ვეტყვოდი თინათინს.

ღვინის ერთი ყლუბით დამთვრალს ვგავდი, რაღაც ჯადოსნური ბანგი გამჯდარიყო მთელს სხეულში, თითქოს იმ წუთში გამეგოს სამყაროს დიდი საიდუმლო, ავ-

მალღებულიყო, გავზრდილიყო, და მეშინოდა ადგილი-
დან დაძვრა, მეგონა, უზარმაზარი ნაბიჯი გამომივიდო-
და, მთელს ქალაქს გადავევლებოდი, და მეუხერხულე-
ბოდა: რას იტყოდნენ ნაცნობები თუ უცნობები, როგორ
ამეხსნა მათთვის ჩემი ასეთი გაგოლიათება.

მივდიოდი შინისაკენ და ყველაფერი შეცვლილი მეჩ-
ვენებოდა. თითქოს ეს პროსპექტი, ხალხი, წიგნის ვი-
ტრინა, ანდა ის გორაკი, ოდესღაც მენახა და ახლა შემ-
თხვევით მომაგონდა, თვალწინ დამიდგა. და იმ წუთში
სხვა საგანზე რომ დამეწყო ფიქრი, ეს ქალაქიც, ქუჩაც
და გორაკიც, ალბათ, გაქრებოდა, როგორც, საერთოდ,
მომდევნო ფიქრი აქრობს წინას.

ცდება კაპიტანი, თავს ვიმშვიდებდი მე, თინათინი ყო-
ველთვის მეყვარება, როგორიც არ უნდა დამხვდეს, მე-
ყვარება. რა მოხდა, თუ წამძღვეს სურვილი და ათი
წლით გავიხანგრძლივებ სიცოცხლეს, თუ მომხიბვლელად
მომეჩვენება ჩემი დაბერების ათი წლით შეჩერება, ჩემი
ტოლებისკენ, თუნდაც უმცროსებისკენ, დაბრუნებისას
ნიშნისმოგებით გადახედვა. განა ეს დანაშაულია?

მაგრამ ვერ გავბედე, ვერ გავანდე კაპიტნის საიდუმ-
ლო თინათინს, რადგან იგი უკვე ჩემს საიდუმლოდ გადა-
ქცეულიყო.

ძველი მეომრები და მოგზაურები დიდი ხნით ტოვებ-
დნენ ხოლმე ოჯახებს. წლობით, ხანდახან ათეულ წლო-
ბითაც, მაგრამ შორეული ლაშქრობის ველზედაც და სამ-
შობლოშიაც დრო ერთნაირად მიიზღაზნებოდა წინ, ქა-
რიშხლიან ოკეანეებშიც და მიტოვებული ოჯახის კერიას-

თანაც მზე თანაბრად ერეკებოდა ციფერბლატებზე საათის ისრებს. მეომართან და მოგზაურთან ერთად ბერადღებოდა დედამიწა, საკუთარი ცოლიც და შვილიც. მეომარი ამაყობდა ჭრილობებისაგან დამახინჯებული სხეულით, მოგზაური — განსაცდელთან ბრძოლაში შეჭადარავებული თმით.

მე კი დავბრუნდებოდი ახალგაზრდა, სიცოცხლით სავსე, ისევ ძველებური სიხალისე, ისევ წინანდელი ძაღონე და სილამაზე შემრჩებოდა. და მერე ჩემზე იქნებოდა დამოკიდებული: შემეძლო მუდამ ახალგაზრდა დავრჩენილიყავი, მუდამ, მთელი სიცოცხლე.

თინათინმა და ნაიმ, ჩემმა ოთხი წლის ქალიშვილმა, კოსმოდრომზე მომაცილეს. სტარტამდე კიდეც სამი საათი იყო დარჩენილი, მაგრამ ეკიპაჟის წევრები ექსპედიციის კომისიის წინაშე უნდა გამოეცხადებულებოდა.

თინათინი უცხოსავით უხერხულად გრძნობდა თავს გამომშვიდობებისას. ხშირ-ხშირად იყურებოდა საათზე, იქნებ იმ დროზე ფიქრობდა, როდესაც ისევ აქ, კოსმოდრომზე უნდა დამხვედროდა ჩემი დაბრუნებისას. თითქოს ახლავე ეშინოდა, არ დაგვიანებოდა მოსვლა, ინსტინქტი შეუმცდარად ატყობინებდა, რომ რაღაც საგანგაშო ხდებოდა და, რომ ეს საშიშროება დროსთან და დაგვიანებასთან იყო დაკავშირებული, მაგრამ თინათინი ვერ ერკვეოდა, ვისი დაგვიანების, ან რომელი დაგვიანების უნდა შეშინებოდა.

— არ დაგავიანდეს! — მითხრა უეცრად.

— ა?! — დავიბენი, ერთი წამით მომეჩვენა, რომ
ყველაფერი იცოდა.

— არ დაგაგვიანდეს! — გაიმეორა და ხელი სასტარ-
ტო პოლიგონისკენ გაიშვირა, სადაც ჩვენი რაკეტის მუ-
ქი სილუეტი მოჩანდა, — უკვე მესამედ გამოაცხადა შე-
ნი გვარი რადიომ.

როცა გადამოკცნა, იღიმებოდა, მაგრამ თვალები სვე-
ლი ჰქონდა. ქარი უფრიალებდა მწვანე ფოთლებით მო-
ხატულ კაბას და თეთრ მუხლებს უჩინდა.

— მამა, წითელ ღრუბელს ჩამომიტან? — ფეხზე მო-
მეხვია ნაი.

მე ხელში ავიტატე შვილი და დიდხანს მყავდა გულ-
ში ჩაკრული. ველარასოდეს ველარ ვნახავდი მის ბავშვო-
ბას, ველარ მოვისმენდი მის ტიტინს, თექვსმეტი წლის
ქალიშვილი დამხვდებოდა, უცხო ადამიანივით შემომ-
ხედავდა და ჩვენ თავიდან უნდა გვეშენებინა მამაშვი-
ლური სიყვარული. როგორ მინდოდა შემესრულებინა
მისი უკანასკნელი, ბავშვური სურვილი. უკანასკნელი,
რადგან იგი მე აღარასოდეს მთხოვდა წითელ ღრუბელს,
აღარც თეთრსა და შავს.

რამდენმა წუთმა გაიარა მას შემდეგ? სადღაც სამყა-
როში, ალბათ, არის ადამიანის მთელი ცხოვრების დამ-
ტვეი წუთი, როგორც უჩინარი ატომის გული ინახავს
უზარმაზარ ენერგიას... რამდენი რამ გადავიტანე, რამ-
დენმა ფიქრმა დამავიწყა და რამდენმა გამახსენა თავი.
უკვე ვბრუნდებით, ჩვენი ხომალდი მალე მზის სისტემა-
ში შეიჭრება, რომლის ერთი პლანეტა დიდი ხანია გვე-

ლოდება. იქნებ დაღუპულიც ვგონივართ, მაშველი ექს-
პედიციებიც ჰყავთ გამოგზავნილი, დღედაღამ მლოცვე
ლებივით აჰყურებენ ცას მსოფლიოს ტელელოკაციური
აპარატები და ჩვენ დაგვეძებენ? ალბათ ასეა, რადგან
კაპიტანმა დააგვიანა, იჩქარა და დააგვიანა.

— მაგიდა! — ვბრძანე მე.

კედლიდან უხმაუროდ გამოცურდა ცისფერი მაგიდა.
უჯრა გამოვალე და ჩემი დღიური გავშალე. რა არ ჩა-
მიწერია: მგზავრობის პირველი დღეების შთაბეჭდილე-
ბები, ბავშვური აღტაცება, განცვიფრება, საკუთარ გან-
წყობილებათა ანალიზი, ფიქრი დედამიწაზე, თინათინზე,
და ნაიზე, ფიქრები მომავალზე... ჩვენი ხომალდის დაწვ-
რილებით აღწერა, და მერე გაუბედავი, წვრილი ასოე-
ბით მიწერილი ჰიპოთეზა უსასრულობის სიმრუდის შე-
სახებ, იმის შესახებ, რომ უსასრულო დროის მანძილზე
სწორხაზოვანი ფრენის შემდეგ კოსმიური ხომალდი უნ-
და დაბრუნდეს საწყის წერტილში. მერე კაპიტანთან სა-
უბრის ჩანაწერები, ეპიზოდები მისი ცხოვრებიდან... მერე
ისევ თინათინზე ფიქრები, განშორების სინანული, მომა-
ვალი შეხვედრის გულისგამაწვრილებელი მოლოდინი.

ვათვალიერებდი დღიურს და მწარედ მეცინებოდა
საკუთარ თავზე, ჩემს პატარა, ქვეშეცნეულ ცბიერებაზე;
აღმოვაჩინე, რომ მთელი დღიური თინათინისათვის მქონ-
და გათვალისწინებული, მისი გულის ასაჩუყებლად და
ჩემს გასამართლებლად. დღიურის მიხედვით, ვითომ გზა-
ში გამიგია, რომ „ციცარი“ 55 ათასი კილომეტრით სწრა-
ფად მიჰყავდა კაპიტანს, ვიდრე გათვალისწინებული იყო

და ერთი ამბავი ამიტევია, რომ დედამიწაზე თორმეტჯერ
წელი გავიდოდა ჩვენს დაბრუნებამდე და თავზარი და-
მცემია, რადგან ძვირფასი, საყვარელი თინათინი ჩემზე
უფროსი დამხვდებოდა...

კარგი თაღლითი ვარ, უკეთეს ვერც ინატრებს კაცი!
კედლის ნიშაში ორი ციფერბლატი ანათებს. ეს ჩვენი
ხომალდისა და დედამიწის კალენდრებია. „2208 წ. 30
ოქტომბერი. 4 საათი“, — წერია ხომალდის კალენდარზე.
დედამიწაზე კი ახლა 2217 წ. 29 ივნისი, 19 საათი და 18
წუთია.

29 ივნისი!

გული უეცრად აფართხალდა, ფეხზე წამოვიჭერი, ჩუ-
მი სიცილი დავიწყე, ხელები გავშალე, თითქოს ვიღაცას
უნდა გადავხვევოდი. 29 ივნისი ნაის დაბადების დღეა,
თხუთმეტი წლის გახდა. ალბათ ამხანაგები ჰყავს მიბა-
ტიყებული, ერთ ამბავში არიან. ანდა, ჯერ არ მოსულან,
ჯერ იქ საღამოს შვიდი საათია. მოუთმენლად ელოდება
სტუმრებს ნაი. ვინ იცის, მათ შორის მისი თაყვანისმცე-
მელიც ერიოს, თავის სიყვარულს რომ საიდუმლოდ ინა-
ხავს და ნაისთან ყოველ შეხვედრისას ყურებამდე წით-
ლდება... ნაის თაყვანისმცემელი! ვერ წარმომიდგენია...
აი, მოვიდნენ პირველი სტუმრები, ნაი ეგებება, კოცნიან...
თინათინი სუფრას აწყობს, თან ცალი თვალით გაჰყუ-
რებს ახალგაზრდებს და ეღიმება...

— რა დაგემართა?

მომესმა ზედ ყურთან.

შეგკრთი და თვალები გავახილე. ჩემს წინ მოხუცი კა-

პიტანი იღვა, დაფიქრებული შემომყურებდა წარბებქვე-
შიდან. ერთდროულად რამდენი რამის გამოხატვა შეუძ-
ლია თვალებს; კაპიტნის გამოხედვა მარწმუნებდა, რომ
ამ წუთში იგი რაღაცას მიხვდა. კაპიტნის თვალები მე-
კითხებოდა, არ ვიცი რას, თანაგრძნობასაც მიმქლავნებ-
და და დამცინოდა კიდევაც.

ოცნებაში წასული, ზურგით კედელს მივყრდნობოდი,
თვალები დამეხუჭა. მისი ნაბიჯების ხმა ვერც გავიგე.

— მართლა შეუძლოდ ხომ არა ხარ?

— არა... — ჩავიციინე, სულელური სიცილი გამომივი-
და.

— თვალები გიბრწყინავს!

— არა... — თითქოს სხვა სიტყვა არ ვიცოდი.

— ყველაფერი კარგად იქნება! — თქვა მან. დაჯდა
და მეც სკამზე მიმითითა, — გზაში მოძრავ ფინიშს შე-
მოგვაგებებენ დედამიწიდან, ისე დავსხდებით, როგორც
რბილ სავარძელზე.

გამომცდელად შემომხედა და სწრაფად ამაცილა
თვალი. კაპიტანმა იცოდა, რომ მე ფინიშის სიძნელეები
სულ არ მადარდებდა, ხვდებოდა, რა მაწუხებდა და რა
ფიქრები მიტრიალებდა თავში. მაგრამ ადამიანებთან
ურთიერთობის მდიდარი გამოცდილება უკარნახებდა,
თვითონ არ დაეწყო ამაზე ლაპარაკი, ამიტომ ჩემს საალ-
სარებოდ გამოწვევას ცდილობდა. „შეცდომით“ მიხვდა,
რომ ვითომ ხომალდის მშვიდობიან ფინიშზე ვფიქრობ-
დი, და მომცა მისი შეცდომის შესწორების საშუალება.

— ყველაფერი კარგად იქნება, — გავიმეორე მე და

ვითომ წამოვეგე მის დიპლომატიურ ხრიკზე. — კრთის
გარდა... ცოლთან შეხვედრის მეშინია...
საქონელი
ნიჟნიკოვსკა

— სისულელეა, — ხელი ჩაიქნია მან, — ცხრა წლის
განსხვავება არაფერია!

— არაფერია, მაგრამ ქალისათვის, ისიც შენი ცოლი-
სათვის... ხომ თვითონვე მეუბნებოდით, ეს ყველაზე მუ-
ხანათური ღალატიაო...

— მეე?! — გაიოცა კაპიტანმა და სუფთად გაპარსულ
ლოყებზე თითები ჩამოისვა, — მე არასოდეს მითქვამს
ეგ! — უეცრად გაიღიმა და თითი დამიქნია, — თქვენ
თურმე, ყმაწვილო, საკუთარ აფორიზმებს არ აფასებთ
და ასე გულუხვად არიგებთ! უნდა ჩაიწეროთ ხოლმე...

კაპიტანმა მაგიდაზე გადაშლილ დღიურს გადახედა.
უნებურად ხელი გამექცა დღიურისაკენ, უხერხულობა
ვიგრძენი, დღიური ავიღე და სახესთან ავიქნიე, ვითომ
მცხელოდა. კაპიტანი ყველაფერს მიხვდა, მაგრამ დამინ-
დო, არაფერი გამოამჟღავნა. მისი აზრით, ასე უნდა და-
მემშვიდებინა თავი: „კაპიტანს გამოეპარა ჩემი ხელის
უნებური მოძრაობა, კიდევ კარგი, ვერაფერი შეამჩნია“.

„აფორიზმის“ თაობაზე კი ცამდე მართალი იყო. მე
ვფიქრობდი ამას, მე შევარქვი ჩემს საქციელს ყველაზე
მუხანათური ღალატი ცოლისადმი, მაგრამ კაპიტანს რა-
ტომ მივაწერე, ვერ მომისაზრებია.

— იცით, ყველაზე მეტად რისი მეშინია, კაპიტანო?
ვაითუ...

— ადვილი შესაძლებელია, ამდენ ხანს მარტოხელა
ყოფნა ძნელია ქალისათვის.

— ვერ დავიჯერებ, — წამოვიძახე გამწარებულმა, —
თინათინს ძალიან ვუსყვარდი.

— უყვარდი! — ნიშნისმოგებით ჩაიცინა კაპიტანმა,
ხელები მკერდზე გადაიჯვარედინა და სკამის ზურგს მი-
ეყრდნო, — თქვენ კარგად იცით, რას ნიშნავს ქალისთვის
ასაკი. დრო ყველაზე საძულველი მტერია მისი. უძლევე-
ლია ეს მტერი, უხილავი და ხელშეუხებელი. მაგრამ ამ-
ჯერად თქვენი უყმაწვილესობის სახით, თქვენს მეუღლეს
ეყოლება ხორცშესხმული მტერი, ხილული დრო, რომელ-
მაც იგი დააბერა...

მინდოდა წამომეყვირა: ხომ თვითონვე დამთანხმდა
თინათინი, ხომ იცოდა, რომ ასე მოხდებოდა-მეთქი. ამ
პასუხს ბუნებრივად მიიჩნევდა კაპიტანი, მაგრამ სინ-
დისმა ენა დამიდუმა, არ მინდოდა კიდევ ერთხელ ხმა-
მადლა გამემეორებინა ჩემი სიცრუე.

— ერთი ზღაპარი მაგონდება, აღარ მახსოვს რომე-
ლი ხალხისაა, — განაგრძო კაპიტანმა და ტუჩებში ლი-
მილის ლანდი ჩაესახა, — ერთი ბებერი მონადირე, თურ-
მე გაახალგაზრდავებული დაბრუნდა შინ, ცოლმა პირვე-
ლად ვერც იცნო ეზოში შემოსული ოცი წლის ჭაბუკი,
მაგრამ როცა იცნო და ყველაფერი გაიგო, ტირილი მორ-
თო, რად მინდა ყმაწვილი ქმარი, თუ მე ბებერი ვიქნებო,
მეც გაახალგაზრდავება მინდაო. ქმარს შეეცოდა და მია-
სწავლა ის ტყე, სადაც ერთმა ნაძვის ხემ გაახალგაზრდა-
ვების საიდუმლო იცოდა. მოხუცი ქალი გზას გაუდგა.
ქმარმა უცადა ერთი დღე, ერთი კვირა, ერთი თვე, ბო-
ლოს ადგა და ცოლის საძებრად გასწია. დიდხანს ეძება,

მთელი სახელმწიფო შემოიარა, მაგრამ მის კვალს ვერ-
სად მიაგნო. ბოლოს, დამწუხრებული, შინისკენ გაემართა.
უეცრად ხევიდან ბავშვის ტირილი შემოესმა, ჩაირ-
ბინა და რას ხედავს, ერთი წლის გოგონა ეკალბარდებში
გახლართულიყო და საცოდავად ბლადდა... ალბათ, მიხვ-
დებით, ვინც იყო ის გოგონა და რას მოსთხოვდა გრძნე-
ულ ნაძვის ხეს, ლაპარაკი რომ კიდევ შესძლებოდა, —
კაპიტანმა ხმამალლა გაიცინა, მაგრამ შემხედა თუ არა,
შეწყვიტა სიცილი, — არ იფიქროთ, განგებ ვამუქებდეთ
თქვენი ოჯახის მომავალს. დაანებეთ თავი სენტიმენტა-
ლობას, თქვენ დღეიდან რელატივისტი ხართ! დაივიწყეთ
დედამიწა. დამიჯერეთ, თქვენ აღარა ხართ მისი მცხოვ-
რები. ეს პლანეტა თქვენთვის ერთ-ერთ შესვენების ად-
გილად იქცა ამ ზღვა ვარსკვლავებს შორის. გამოფრინ-
დებით მეორედ და აღარ დაგხვდებით ცოლი, გამოფრინ-
დებით მესამედ და აღარ დაგხვდებით შვილი და შვილი-
შვილები. აღარ არსებობს ის ადამიანი, დედამიწის ჩვეუ-
ლებრივი მკვიდრი რომ იყო და იქ გაბატონებულ მო-
რალურ, საზოგადოებრივ და ბუნების მიერ შემუშავებულ
კანონებს რომ ემორჩილებოდა. თქვენ დღეს სულ სხვა
პიროვნება ხართ. მე წინასწარ გაგაფრთხილეთ, ზედმე-
ტად შეგაშინეთ კიდევაც. არჩევანი კი თქვენზე იყო.
ჯერ ხომ სულ არ შეგიგრძენიათ ის წარმოუდგენელი
უპირატესობა, რაც ამ მოგზაურობამ მოგიტანათ. ჯერ
დავსხდეთ მიწაზე.

კაპიტანი დადუმდა. მე ვერაფერი ვუპასუხე. ათასი
მომხიბვლელი და ზღაპრული სურათი მელანდებოდა.

სევდა და წუხილი სადღაც გაქრა. ყოველთვის საოცარი შთაგონებით მოქმედებდა ჩემზე კაპიტანის სიტყვები. ახლაც ასე მოხდა. წინასწარ მათრობდა ის დაპირებული ბედნიერება და სიამოვნებანი, ვერც ერთი მოკვდავი რომ ვერ განიცდიდა თავის სიცოცხლეში.

— კაპიტანო! — ხმა ამოვიღე ბოლოს, — თითქმის ორი საუკუნეა, რაც გაჩნდით ამქვეყნად, თქვენ... თქვენ ძველებურად გებადებათ ახალი აზრები, იდეები?

— გინდათ მკითხოთ, აზროვნება ხომ არ დამიჩლუნგდა? სამწუხაროდ, არა! ისევ ისე მესახება ახალი გეგმები, ახალ-ახალი პრობლემები, გროვდება, გროვდება, აღარ ვიცი ხოლმე რა მოვუხერხო, რომელს მოვკიდო ხელი განსახორციელებლად. ვცდილობ, თავს ძალა დავატანო და დავივიწყო, არსად არ ვიწერ, არავის არ ვუამბობ, ვარწმუნებ თავს, რომ სისულელეა, რომ უჭკუო და უნიჭო ვარ, მაგრამ არაფერი გამომდის. ისე მოქნილი გახდა ჩემი გონება, ისე გამდიდრებული ფაქტებით, ისე სწრაფად და ზუსტად აკეთებს მოვლენათა ანალიზს, რომ მენატრება შეცდომა, ვფიცავ ყველაფერს, შეცდომის ჩადენა მენატრება. რას არ მივცემდი ერთი აშკარა, სულელური შეცდომისათვის.

არ ვიცი, რა დამემართა და ასე ერთბაშად რატომ გადავწყვიტე ყველაფრის გამჟღავნება.

— კაპიტანო, შემიძლია გახაროთ — თქვენ ერთი შეცდომა ჩაიდინეთ. თქვენ გგონიათ, რომ მე...

— ო, ნეტავ, ნეტავ, ეგრე ყოფილიყო, მაგრამ, სამწუხაროდ, კოსმოდრომზე მივხვდი, რომ ცოლისთვის არა-

ფერი გითქვამთ. მაინც, რატომ დაუმაღეთ ღუმლო?

— ვერ გავბედე, — ყურებამდე გავწითლდი მე, — რომ მეთქვა, დავრჩებოდი, ველარ წამოვიდოდი.

— სწორადაც მოიქეცით, დედამიწის საზომით რომ მივუდგეთ, სულ ცოტა, უსინდისო მატყუარად მოგნათლავდნენ... მაგრამ თქვენ კიდევ ბევრ ოჯახს შექმნით.

— ბევრ ოჯახს?!

— არა ერთსა და ორ ცოლს შეირთავთ!

— თქვენ, კაპიტანო... თქვენ შექმენით მეორე, ან მესამე ოჯახი?

— არა. ჩემი პირველი გაფრენა ისე ხანგრძლივი იყო, რომ ქალები ველარ ბედავდნენ ჩემთან დაახლოებას. სამაგიეროდ, ახლა ჩავალ და საქვეყნოდ განვაცხადებ, რომ ეს ჩემი უკანასკნელი მოგზაურობა იყო კოსმოსში.

— განაცხადებთ და მერე?! — ვკითხე და ვიგრძენი, რომ საოცრად მოულოდნელ პასუხს მივიღებდი.

— მერე მოვეკიდები ოჯახს, გავაჩენ შვილებს!

— ახლა? ახლა თქვენ გააჩენთ შვილებს?

— არანაკლებ ლამაზებსა და ჯანმრთელებს, ვიდრე საუკუნე-ნახევრის წინათ, როცა ოცდაათი წლის ახალგაზრდა ვიყავი.

— და ეს... ეს მეც შემეძლება საუკუნე-ნახევრის შემდეგ?

— იმედი მაქვს! — გაიღიმა მან.

— კაპიტანო, — მივმართე მცირე ღუმლის შემ-

დეგ. — მაპატიეთ, ამას რომ გიბედავთ, მაგრამ გთხოვთ მითხრათ, გიყვარდათ თქვენი მეუღლე?

კაპიტანმა ორივე ხელი სახეზე აისვა და, როდესაც შეერთებული ხელისგულები შუბლზე გადაცურდა, წარბებქვეშედან სულ სხვა ადამიანის თვალებმა შემომხედა.

— მიყვარდა, — თქვა მან და მომეჩვენა, რომ ღრმად ამოისუნთქა. — ძალიან მიყვარდა...

— როგორც მითხრეს, ცოცხალი აღარ დაგხვედრიათ თქვენი პირველი გაფრენის შემდეგ.

— არა... ყველაზე მუხანათურად ვუღალატი, — მწარედ ჩაიციხა მან. — თქვენ კარგი აფორიზმი მოიფიქრეთ.

უნებურად გამაჟრჟოლა.

კაპიტანი წამოდგა, კარისკენ გააბიჯა. ვინანე, ჩემმა უტაქტო შეკითხვამ რომ ჩაშალა საუბარი.

— ყველაზე მუხანათურად! — გაიმეორა მან, კართან მობრუნდა და ოდნავ მკაცრად მიბრძანა: — მოამზადეთ ინფორმაცია ანაბიოზის მიმდინარეობისა და ეკიპაჟის წევრთა ჯანმრთელობის შესახებ. მზის სისტემაში შეჭრისთანავე ელექტრო-მაგნიტური ქვემეხით გადავცემთ მიწას, თქვენი ტექსტისათვის ერთი იმპულსია გაანგარიშებული.

უკანასკნელი სიტყვების წარმოთქმისას კაპიტანი თვალს იყო მიფარებული, დერეფანში თანდათან ნელდებოდა მისი ნაბიჯების ხმა.

სიჩუმე ჩამოვარდა, უფრო სწორად, ხმაური აიკრიბა, სადღაც გადაიხვეწა და ნერვებისამშლელი სიყრუე ვამეფდა.

რა ბედნიერი ვარ, რა ბედნიერი ადამიანი ვიქნები, ვფიქრობდი კაპიტნის სიტყვებით აღზნებული და გახარებული. ვიცხოვრებ ას, ორას წელიწადს და ყოველ წელს ხელახლა დავიბადები, ისევ შემეძლება ცხოვრების ყველა სიამოვნების განცდა და ამ სიამოვნებით თრობა.

უეცრად თვალი მოგკარი კალენდარს და გულში რაღაც ჩამწყდა. რა ცოტა ხანს იჯდა ჩემთან კაპიტანი, დედამიწაზე კი ნაის დაბადების დღე უკვე დამთავრებულიყო. როგორ მინდოდა აქ, კოსმოსში, იმავე დროს და იმავე წუთებში წარმოემდგინა და განმეცადა ნაის მხიარულება, თინათინის დიასახლისობა, ნაის ამხანაგების სიცილ-კისკისი, ცეკვა თუ სიმღერა, მაგრამ ახლა თინათინსაც, ნაისაც და ნამხიარულებ სტუმრებსაც თავთავიანთ სახლებში სძინავთ ღრმა ძილით.

თვალთან ხელი მოვისვი. ცრემლი წამომსვლოდა. რა იყო ეს, მწუხარების თუ სიხარულის ცრემლი?

ბავშვური აზრი დამებადა; დედამიწაზე დაბრუნებისას ნაცნობ ქიმიკოსებს ვთხოვ, ანალიზი გაუკეთონ საპირისპირო ემოციებით გამოწვეულ ცრემლებს. დარწმუნებული ვარ, სხვადასხვა შემადგენლობა ექნებათ, როგორც სახის ერთსა და იმავე ნაკვეთებს შეუძლიათ ღიმილისა და ტირილის გამოხატვაც.

ილუმინატორებში შავი თვალებით იყურება გარედან წყვდიადი. ისეთი განცდაა, თითქოს ვიღაც გვითვალთვალებდეს. ალბათ, ამიტომ ყალბი გამოგვდის საუბარიც,

მოდრობაც. „ციცარი — 7“ დიდი ხანია მიწაზე ზის გაურინდული და ახლა მხოლოდ მიწასთან ერთად ინაცვლებს ადგილს კოსმოსში. ყველა მექანიზმი დაღუმებულია, ყველა ავტომატი და აპარატი გამორთულია რადიოს გარდა. ველოდებით კოსმოდრომის ბრძანებას. პირველმა და უკანასკნელმა ბრძანებამ, დაჯდომისთანავე მიღებულმა, კაპიტანი ოდნავ გააოცა: გვევალეზოდა, არავითარ შემთხვევაში არ გაგველო ხომალდის არც ერთი ლიუკი და გვეცადა შემდეგი ბრძანებისათვის. უკვე საათზე მეტი გავიდა, დედამიწის საათზე მეტი. ჩვენ კი ვდგავართ და ერთმანეთს შევეყურებთ გაოგნებულნი.

რა უნდა მომხდარიყო? წარამარა ვეკითხები საკუთარ თავს, მაგრამ პასუხი ვერ გამიცია, ანდა რას ნიშნავს ეს წყვილიადი? ჩვენ ხომ დღისით დაგვსვეს? მართალია, წვიმიანი ამინდი დაგვხვდა. ჯერ კიდევ ორი დღის წინათ მოგვკარით თვალი თეთრი ღრუბლებით შეღებილ პატარა ბურთს, თანდათან რომ იზრდებოდა და გვიახლოვდებოდა. ბოლოს კოლოსავით დავჯექით ამ ბურთზე. ალბათ, ახლაც წვიმს გარეთ, მაგრამ სიბნელე რატომ არის? როცა ჩვენი ხომალდი ღრუბლებში ჩაიჭრა, ილუმინატორის მინებს წვიმამ მოაშხეფა, სიხარულისაგან გული ამითამაშდა; თითქოს ჩემი ქალაქის ქუჩაში მივაბიჯებდი და არაფრად ვაგდებდი თავსხმა წვიმას. ერთ წვრილ ნაკადად შეერთებული წვეთები ქვემოდან ზემოთ მიჰყვებოდა ილუმინატორის გარეთა მინას. მალლა მიწანწკარებდა წყალი. ამას პირველად ვხედავდი ჩემს სიცოცხლეში.

გაიარა კიდევ ნახევარმა საათმა და დერეფანში კაპი-

ტანი გამოვიდა: სადღესასწაულო კოსტუმში ეცვება ჩიბუ-
ხი გაეჩალებინა და ზედიზედ ქაჩავდა, მაგარი თამბაქოს
მკვეთრი სუნი მოეფინა დერეფანს.

გულის აჩქარებულ ცემას ჰგავდა ჩიბუხის ნაკვერჩ-
ხლის თანმიმდევრული ჩაქრობა და გაღვივება, ნუთუ
კაპიტანიც ღელავდა ამ წუთში?

ჩვენი ბოტანიკოსი, აქამდე რომ ქანდაკებასავით იდ-
გა კიბის დასაწყისში, თითქოს გადმოვარდაო, უეცრად
მოწყდა ადგილს და საფეხურები ჩამოირბინა. ბოტანი-
კოსი ასი წლის წინათ დაბადებულა, მაგრამ ხუთჯერ
იმოგზაურა კოსმოსში სინათლესთან მიახლოებული სი-
ჩქარით და მისი დაბერებაც ხუთჯერ დაამუხრუჭა დრო-
ის ფარდობითობის ეფექტმა.

— კაპიტანო! — მიმართა ბოტანიკოსმა და ხელები
აიქნია, რომ თამბაქოს კვამლი გაეფანტა, — კაპიტანო,
ჩვენ ნამდვილად დედამიწაზე დავსხედით?

კაპიტანმა პირიდან ჩიბუხი გამოიღო, ერთბაშად ჩა-
კვდა ნაკვერჩხლის პულსაცია და ცეცხლი ფერფლით მო-
იფარა. კაპიტანმა ვესტიბიულის კარი შეაღო და გვანი-
შნა, შევსულიყავით. ბოლოს თვითონაც შემოვიდა, პირ-
დაპირ ტელევიზორისაკენ გაემართა და ჩართო ეკრანი.
თვითონ გვერდზე გადგა, როგორც ლექტორი დაფის წინ.
და მაშინვე ამ ცისფერ დაფაზე რაღაც მოკაშკაშე და
მრუდე სხეული გამოისახა, ეტყობოდა, დიდი იყო, მისი
საზღვრები ეკრანზე არ ეტეოდა.

— დედამიწა! — ჩურჩულით თქვა კაპიტანმა.

— დედამიწა?! — წამოიძახა ბოტანიკოსმა და ფეხზე წამოიჭრა, — კი მაგრამ, ჩვენ? ჩვენ სადღა ვართ?!

— ხელოვნურ პლანეტაზე!

— კაპიტანო! — თვალი თვალში გავუყარე მე, რადგან მეგონა, ცდებოდა, — ღრუბლები გამოვიარეთ, აწვიმდა ჩვენს ხომალდს!

— ხელოვნურ პლანეტას ხელოვნური ატმოსფერო ჰქონია! — განმარტა „ლექტორმა“.

— რამდენი კილომეტრია დედამიწიდან?

— 209 ათასი. მთვარესა და მიწას შორის ვიმყოფებით. ამ ხელოვნური პლანეტის მასა ასჯერ მცირეა მთვარეზე, წონა...

— არ მახსოვს ასეთი ხელოვნური პლანეტა! — მხრები აიჩეჩა ბოტანიკოსმა.

— ჩანს, ჩვენი გამოფრენის შემდეგ აუგიათ! — ირონიულად ჩაიციხა კაპიტანმა.

— კაპიტანო! — ვთქვი მე და ვიგრძენი, რომ პირი მიშრებოდა, — ხომ არ ტყუოდა ჩვენი ხომალდის ავტომატები, ხომ არ მივფრინავდით უფრო სწრაფად და, ხომ არ გავიდა დედამიწაზე გაცილებით მეტი დრო, ვიდრე გგვონია?!

— რა თქმა უნდა, ასე იქნება; თორმეტ წელიწადში როგორ მოასწრებდნენ ისეთი უზარმაზარი თანამგზავრის აგებას, როგორიც თქვენ აგვიწერეთ? — წამოიძახა ბოტანიკოსმა.

კაპიტანი მრისხანე თვალებით შემოგვეყურებდა. მას სრული უფლება ჰქონდა შეურაცხყოფილად ჩაეთვალა

თავი. ჩვენ თითქოს ეჭვი გვეპარებოდა მის პატიოსნებაში, თითქოს მოჩვენებითი გულახდილობისა და საიდუმლოს განდობის მიუხედავად, მაინც მოგვატყუა, დაეხარბა და, არა თორმეტით, ასი და ორასი წლით ჩამოგვაშორა დედამიწას, რომ დაბრუნებისას უფრო შორეულ მომავალში მოხვედრილიყო.

— დახედეთ თქვენს ძველ ფოტოსურათებს და მერე სარკეში ჩაიხედეთ. თუ რაიმე ცვლილებას შეამჩნევთ, განვაგრძოთ კამათი.

— კაპიტანო, მაპატიეთ, ჩემზე კარგად მოგეხსენებათ, მაგრამ შეიძლება შეირჩეს ისეთი სიჩქარეები, რომ კოსმოსში წელიწადი გავიდეს, დედამიწაზე კი — საუკუნე!

— თქვენ შეარჩიეთ ასეთი სიჩქარეები?! — დაიქუხა კაპიტანმა და სახეზე ფითრი გადაეკრა.

— არა, მე...

— მაშ, თქვენ შეარჩიეთ?! — ახლა მე მომანათა განჩხლებული თვალები.

— კაპიტანო!

— სულმდაბლები ხართ, — წამოიყვირა მან და ხელი გაბრაზებით ჩაიქნია, იატაკზე გაიბნა ჩამქრალი ჩიბუხიდან გადმოცვენილი ფერფლი, — მცირე დაბრკოლება, პატარა ამოცანა, ოდნავი გაურკვეველობა და უკვე პანიკა გიღრღნით ტვინსა და ძარღვებს. მე ბედნიერად ვთვლი თავს, რომ დედამიწამ რაღაც სიურპრიზი დამახვედრა, რაღაც ამოცანა მომცა გადასაწყვეტად. მთელი საათი ვფიქრობდი, სანამ აღმოვაჩინდი, რომ ეს ხელოვ-

ნური პლანეტა იყო, უფრო გამიჭირდა მისი ფიზიკური სიდიდეების გაანგარიშება. ახლა თავს ვიტყვ და ვგრამიხსნია, რა დანიშნულება აქვს ამ ახალ თანამგზავრს, ან რატომ დაგვსვეს მაინცადამაინც აქ. თქვენ კი იმის მაგივრად რომ ტვინი გაანძროთ... — კაპიტანმა აღარ დაამთავრა, ზურგი შეგვაქცია და გაგვშორდა. ის იყო სავარძელში ჩაჯდომას აპირებდა, რომ კედელში ჩამალული რეპროდუქტორიდან გაისმა ჩვენი რადისტის ხმა:

— კაპიტანო, მიკროფონთან გთხოვენ... კაპიტანო, მიკროფონთან გთხოვენ!

ყველანი ფეხზე წამოვცვივდით და დერეფანს მივაშურეთ. კაპიტანი დინჯად მიაბიჯებდა და გზადაგზა თავის ჩიბუხს ტენიდა, ჩვენ ვერ ვბედავდით გასწრებას. რადიოკაბინაში შესვლისთანავე, ახალგაზრდა რადისტი წამოხტა და კაპიტანს ადგილი დაუთმო. კაპიტანი არ ჩქარობდა. ჩიბუხს ცეცხლი მოუკიდა, გააჩალა, გააბოლა და ნელა მიუახლოვდა მიკროფონს.

— „ციცარი — 7“-ის კაპიტანი გისმენთ!

— გთხოვთ, ხუთი წამით გახსნათ ჰაერსაწმენდი და ისევ დახუროთ! — წარმოთქვა ვიღაც კაცმა საქმიანად.

— გახსენით ჰაერსაწმენდი! — გვიბრძანა კაპიტანმა.

მე და რადისტმა ერთად მივირბინეთ ონკანთან. გოცებული ვიყავი კაპიტანის ნებისყოფით: როგორ მოითმინა და არ ჰკითხა იმ ვიღაც კაცს, თუ რა მოხდა, რატომ ვიყავით ასე პატიმრებივით დამწყვდეულები. თვითონ უნდოდა მიხვედრილიყო, თვითონ უნდოდა კაპიტანს ამ საიდუმლოს ამოხსნა. ჩვენ შევასრულეთ მისი ბრძანება და

ადგილზე დაგბრუნდით. კაპიტანს ჩიბუხი შეეტრიალებინა და ხელისგულს ითბობდა ცეცხლზე, თითქოს მკითხაობდა.

— ჩვენი ხომალდის ჰაერის სინჯი აიღეს! — ჩაილაპარაკა მან, დადუმდა, ველარ გააგრძელა ფიქრი, — სინჯი აიღეს... გარეთ არ გვიშვებენ... შემოწმებამდე არ გვიშვებენ... ვარაუდობენ, რომ რაღაც ჩამოგვყვება, უცხო ბაქტერიები, ანდა, მათთვის უკვე კარგად ცნობილი ბაქტერიები, მაშინ ჩვენც უნდა შეგვამოწმონ... ჩვენი სხეულის სინჯიც უნდა აიღონ...

— „ციცარი — 7“, „ციცარი — 7“! — მოისმა მოულოდნელად.

— გისმენთ! — შეტრიალდა მიკროფონისკენ კაპიტანი.

— ყველაფერი რიგზეა! — თქვა ისევ იმ კაცმა საქმიანად. — ახლა დაავალეთ თქვენს ექიმს... ხომ გყავთ ექიმი?

— დიახ, — თქვა კაპიტანმა და მე გადმომხედა, — ცოცხალია! — მიხვდა, რასაც ეკითხებოდნენ: არც ერთი კოსმიური ხომალდი უექიმოდ არ მიფრინავდა.

— დაავალეთ ექიმს, სისხლი აუღოს ეკიპაჟის ყოველ წევრს, საკუთარ თავსაც. გააკეთოს სისხლის სრული ანალიზი, შემდეგ გაათბოს სისხლი 60 გრადუსამდე, ვიმეორებ, 60 გრადუსამდე, და ხელახლა გააკეთოს სრული ანალიზი, შედეგები ჩაიწეროს და გვაცნობოს!

— გასაგებია? — ისეთი საზეიმო ხმით მომმართა კაპიტანმა, თითქოს ძლივს დამაჯერა, რომ ორჯერ ორი

ოთხია, წამოდგა და ყველა ცალ-ცალკე შეგვათვალერა, —
 ეჭვი მეპარებოდა, მაგრამ ახლა არ უნდა ვცდებოდე. დედამიწაზე რალაც უცხო სენია გავრცელებული. ადვილი
 შესაძლებელია, რომელიმე კოსმიური ხომალდის შემო-
 ტანილი იყოს. ჩვენ ჩვენსავე ბუნაგში გვამოწმებენ, არ
 გვენდობიან... დედამიწაზეც არ დაგვსვეს, როგორც ხე-
 დავთ, — კაპიტანმა ჯიბეებში ხელები ჩაიწყო და ბოლ-
 თის ცემას მოჰყვა, — თუ ამ ახალი თანამგზავრის აგება
 ამ სენთანაა დაკავშირებული, თუ ამ ხელოვნური პლანე-
 ტის დანიშნულება ის არის, რომ დედამიწაზე დაფრენამ-
 დე პროფილაქტიკა გაუკეთოს და უვნებელყოს კოსმიური
 ხომალდები და მათი ეკიპაჟები, სენი კატასტროფული
 მასშტაბებით გავრცელებულა... — კაპიტანმა მხარზე ხე-
 ლი დამადო, — ნულარ აყოვნებ, შეუდექი საქმეს! — და
 დასძინა: — ამას გარდა, ვფიქრობ, რომ...

ლასლასით გავსწიე ჩემი კაბინისაკენ. შეშფოთებას
 შეეპყრო და დაჯმონებინა მთელი სხეული, მქუხარე ექო-
 სავით მეორდებოდა ყურებში კაპიტანის სიტყვები: კატას-
 ტროფული მასშტაბის სენი დედამიწაზე... საგანგებო ხე-
 ლოვნური პლანეტა კოსმიურ ხომალდთა პროფილაქტიკი-
 სათვის, სენი დედამიწაზე... ჩემი ნაი, თინათინი...

კაპიტანს კი არავინ ელოდებოდა მიწაზე, იგი გახარე-
 ბული იყო — რალაც ამოცანა მისცეს და გადაწყვიტა. ეს
 იყო მისთვის ყველაზე მთავარი. იგი არ ნაღვლობდა
 დედამიწის ბედზე, იგი სუფთა, დისტილირებული მეც-
 ნიერი იყო. მხოლოდ ახლა მივხვდი ამას, ახლა აღმოვა-
 ჩინე!

ანალიზს ნახევარი საათი მოვანდომე. არაფერს საეჭ-
ვოს არ მეუბნებოდა სისხლი. მხოლოდ ჩემთვის განსაზღვ-
ენაზე მანიშნებდა, რომ ეკიპაჟის ყოველ წევრს შეეძლო
მშვიდად ყოფილიყო. კაპიტნის სისხლმა გამოაცა; არა-
ფერი მოხდებოდა ჩემი და კაპიტნის ანალიზის ფურცლებ-
ზე გვარები გადამეადგილებინა. ამ ამბავმა ერთხელ კი-
დეც საამოდ დამახუჭვინა თვალები და ის შორეული მო-
მავალი წარმომადგენინა, როდესაც მე, ორი საუკუნის წი-
ნანდელი ადამიანი, კვლავ ახალგაზრდა და ლამაზი ვიქ-
ნებოდი, ისევ ძველებური სურვილები და მისწრაფებანი
და ამ სურვილთა შესრულების უნარი მექნებოდა. ისევ
მომხიბლავდა ცხოვრება და ისევ გავაყოლებდი თვალს
ლამაზ ქალებს... მაგრამ რა შუაშია სისხლის ნი გრადუ-
სამდე გათბობა?! იდიოტური ასოციაციით გადაება ერთ
ფიქრს მეორე. მართლაც, რა შუაშია? სისხლის ასეთი
ანალიზი არ ახსოვს მედიცინის ისტორიას. თუ ნამდვი-
ლად მომაკვდინებელი ბაქტერიები შემოიჭრა დედამიწა-
ზე, ხომ არ არის ეს ტემპერატურა დაკავშირებული მათ
სიცოცხლისუნარიანობასთან? ხომ არ აქტიურდებიან ისი-
ნი სამოც გრადუსზე, ან ხომ არ კვდებიან?

ამ აღმოჩენამ ზამბარასავით მაღლა ამახტუნა, აღარც
მახსოვს, როგორ წამოგავლე ხელი ქალაქებს და რო-
გორ გავვარდი გარეთ, რომ ყველაფერი კაპიტნისათვის
მეცნობებინა.

— თქვენ ზუსტად მიმხვდარხართ, კაპიტანო, სენი
ნამდვილად კატასტროფული იყო! — თქვა ჩვენმა გამ-

ცილებელმა, ახალგაზრდა, ქერა ჭაბუკმა. მას დიდი, ცისფერი თვალები და საოცრად ამღერებელი ხმა ჰქონდა.

ჩვენ ვიჯექით ჩვეულებრივ, სამგზავრო რაკეტაში. იგი დღეში სამ გზობას აკეთებდა ხელოვნურ პლანეტასა და დედამიწას შორის. ჩვენს გარდა არავინ მოდიოდა. დამდურებულებივით, ერთმანეთისაგან დაშორებულ სავარძლებში ვისხედით და ვდუმდით. კაპიტანი ცარიელ ჩიბუხს აწვალებდა კბილებში. ბოტანიკოსს თვალები გაშტერებოდა, თითქოს გაყინვოდა, ალბათ, თავის შვილიშვილებზე ფიქრობდა. უკვე იცოდა, რომ ცოცხლები იყვნენ. ხელოვნურ პლანეტაზე ჩვენი თხოვნით ჩართეს სტატისტიკური მანქანა, რომელიც ახალ სენთან დაკავშირებულ ყოველგვარ ინფორმაციას რომ ინახავდა. ჩვენი ახლობლები მიცვალებულთა სიაში არ აღმოჩნდნენ. მხოლოდ ახალგაზრდა რადისტს გარდაცვლოდა დედა. იგი ახლა ყველაზე უკან იჯდა. თვალს გვარიდებდა. ალბათ, ტიროდა.

— დიახ, საოცრად ზუსტად მიმხვდარხართ, — გაიმეორა ქერა ჭაბუკმა და განაგრძო: — ეს მოხდა შვიდი წლის წინათ. საახალწლო დღესასწაულებისათვის ემზადებოდა მსოფლიო. სენი ევროპის კონტინენტზე დაიწყო და გაუგონარი სისწრაფით გავრცელდა მთელს დედამიწაზე. იხოცებოდნენ ადამიანები, პირდაპირ ქუჩებში ეფინებოდნენ თოვლის ფანტელებივით. ფარხმალდაყრილები იყვნენ გამოჩენილი ექიმები და პროფესორები, წერაკითხვის უცოდინარებივით ატრიალებდნენ ხელში ავადმყოფთა სისხლის ანალიზებს, თავს იტყებდნენ და ვერ გა-

მოეცნოთ, რა იყო ის ახალი ბაქტერია, ასე თავხედურად რომ დაცურავდა მიკროსკოპის მინის ქვეშ, კლავდა სუფრედს და თვითონ ბატონდებოდა.

მხოლოდ ერთი თვის შემდეგ, როდესაც მსოფლიოს უკვე სამ მილიონამდე ადამიანი გამოაკლდა, ახალგაზრდა ფრანკმა ჟურნალისტმა შემთხვევით ყურადღება მიაქცია იმ ფაქტს, რომ სენი, ადამიანის გარდა, არც ერთ ცხოველს არ ერჩოდა. ამას, ალბათ, ყურადღებას არ მიაქცევდნენ ექიმები, რომ ჟურნალისტს სასხვათაშორისოდ არ მოეხსენებინა თავისი ბიძა, რომელიც 3400 მეტრის სიმაღლეზე, მარტოდმარტო ცხოვრობდა ალპების მეტეოსადგურში და, შემცვლელ მეტეოროლოგს გარდაცვლილი დახვედრია იმავე სენით.

მსოფლიო მედიცინამ სტეტოსკოპური სმენით მიუგდო ყური ამ ცნობას. გამოდიოდა, რომ სენი ჰაერით ვრცელდებოდა. კაცობრიობას თავზარი დასცა ამ ამბავმა. თქვენ ვერ წარმოიდგენთ, რა ხდებოდა ჩვენს პლანეტაზე, რა პანიკამ მოიცვა ცივილიზებული, უკანასკნელი ტექნიკით აღჭურვილი სამყარო. როგორ უნდა დამალვოდნენ ჰაერს ადამიანები? მაცოცხლებელ ჰაერს? სწორედ მაშინ აიწყო ის ახალი თანამგზავრი, თქვენ რომ ზედ დაგვებს და, დედამიწად რომ მიგიღიათ. იქ უნდა გადასახლებულიყო მსოფლიო. იყო პროექტები ოკეანეთა ფსკერზე ჩასახლებისა, მაგრამ ეს უფრო ხანგრძლივ დროს მოითხოვდა...

ამ ახალი თანამგზავრის არსებობა მუდამ დარჩება იმის საილუსტრაციოდ, თუ რა დაბნეულობა იყო მაშინ გამეფებული არა მარტო უბრალო ადამიანები, არამედ

დიდ მეცნიერებსა და სწავლულებს შორისაც. თანამგზავ-
რი ძალიან სწრაფად, 52 დღეში ააგეს და მხოლოდ მერვე
დაიწყეს ფიქრი, რა საშუალებით გადაეყვანათ ხალხი,
რომ დედამიწის ატმოსფეროს არც ერთი ატომი არ გაჰ-
ყოლოდა რაკეტებს... ეს თქვენ უკვე გიამბებს თანა-
მგზავრზე, ყველაფერი იცით, მაგრამ ბევრი წვრილმანი
არ გეცოდინებათ, მეც იმიტომ გიყვებით, რომ...

— ყველაფერი ვიცით! — მოისმა კაპიტნის მკვახე ხმა.

— განაგრძეთ, თუ შეიძლება! — ვთქვი მე და ვიგრძე-
ნი, რომ უფრო ჯიბრი მალაპარაკებდა, ვიდრე ცნობის-
მოყვარეობა. წამოვწითლდი. ეს იყო ჩემი პირველი და
უკანასკნელი პროტესტი კაპიტნის მიმართ. ამ საქციელმა
ერთბაშად ამიხსნა ჩემი მაშინდელი სულიერი მდგომა-
რეობა. ეს პირველი ტალღა იყო დედამიწასთან განშორე-
ბის სინანულისა, მერე რომ დიდ ღელვად იქცა.

— განაგრძეთ! — მხარი ამიზა ბოტანიკოსმა, — თქვენ-
გან უკვე ბევრი ახალი რამ მოვისმინეთ!

— მოკლედ მოგახსენებთ, — კვლავ აამღერა ხმა ქერა
ჭაბუკმა, — მოხუცი მეტეოროლოგის მოკვლა ალბების
მთებში...

— მოკვლა?! — სავარძლიდან წამოიწია ბოტანიკოსი.

— დიახ, მეტეოროლოგის მოკვლა ალბების მთებში
ბაქტერიების უდიდესი შეცდომა იყო.

— ბაქტერიების შეცდომა?! — ახლა მე წამომცდა
უნებურად და ჭაბუკისკენ შევბრუნდი მთელი ტანით.

მან სწრაფად შეგვათვალიერა ოთხივენი, თითქოს უნ-

დოდა ჩვენი განცვიფრების მიზეზი ჩვენსავე სახეებზე
ამოეკითხა.

— თქვენ, ალბათ, ჯერ არაფერი გითხრეს იმ ჰიპოთეზის შესახებ, დღემდე რომ არ არის უარყოფილი, თუმცა არც დადასტურებულია. ამ ჰიპოთეზის მიხედვით, უცხო პლანეტიდან კოსმიურ ხომალდს გამოყოფილი ბაქტერიები გონიერი არსებები არიან. ბოლო დროს აღმოაჩინეს, რომ მათ კრისტალური ფორმის გამრავლების უნარი აქვთ და ფიქრობენ, რომ ისინი მიკროსკოპულ ელექტრო-საანგარიშო მანქანებს წარმოადგენენ, უფრო სწორად, წარმოადგენდნენ.

კაპიტანმა პირიდან ჩიბუხი გამოიღო და საზეიმო ხმით თქვა:

— ეგ ჰიპოთეზა უკვე დამტკიცებულია!

— რა ბრძანებთ? — ვერ გაიგონა ქერა ყმაწვილმა.

— დამტკიცებულია-მეთქი! — კაპიტანი წამოდგა, გოლიათივით დალუნა თავი, თითქოს კაიუტაში ვერ ეტეოდა, და ჩვენკენ წამოვიდა, ბოტანიკოსის გვერდზე ჩამოჯდა და სამკუთხა მაგიდაზე მინერალური წყლის ბოთლს საცობი წააძრო, — აბა, დააკვირდით; ბეტა-კაულიდან ჩვენს კოსმიურ ხომალდს სამი წელიწადი უფრენია დედამიწამდე, ბაქტერიებს, ანუ ბეტა-კაულის მკვიდრთ, ფარულად რომ გამოყვნენ ხომალდს, ამ ხნის მანძილზე თავი არ გაუმჟღავნებიათ — ისინი მიხვდნენ, რომ ხომალდის ბატონ-პატრონები გონიერი არსებანი იყვნენ. რა თქმა უნდა, ბეტა-კაულზეც და ხომალდშიც მათ შეეძლოთ ჩვენი კოსმონავტების „დაპყრობა“, ანუ დახოცვა, მაგრამ მაშინ

ბაქტერიები ვერასოდეს ვერ იხილავდნენ და მიაგნებდნენ დედამიწას, იმიტომ იყვნენ „ჩუმაღ“. მიწაზე მათ სწრაფად აუღეს ალღო ჩვენს საზოგადოებრივ ყოფას. შეამოწმეს და შეაფასეს ადამიანთა კულტურის, მეცნიერებისა და ტექნიკის დონე და დაასკვნეს, რომ მათი აღმოჩენა და განადგურება ადამიანებს ძალიან გაუჭირდებოდათ: ჩვენი პლანეტის დაპყრობა და მთელი მათი ჯილაგის აქ დასახლება კი მეტად თვალწარმტაც პერსპექტივას უქმნიდა ბეტა-კაულის მოზინადრეებს. და მათ ომი დაიწყო. დააკვირდით, რა ჭკვიანურად და ეშმაკურად იქცეოდნენ; მათ შეეძლოთ მოესპოთ მხოლოდ ფიზიკოსები, ქიმიკოსები, მედიკები, ბიოლოგები, ერთი სიტყვით, დედამიწის მეცნიერთა მთელი არმია, და პლანეტა დაპყრობილი ექნებოდათ, რადგან არავინ დარჩებოდა მათი ბუნებისა და არსის მიმკვლევნი. მაგრამ შეეშინდათ ამისა, ასე შერჩეული მსხვერპლი ხომ ეჭვს აღუძრავდა ადამიანებს და მიახვედრებდა მათ, რომ გონიერ არსებებთან ჰქონდათ საქმე. მაგრამ ისინი მაინც შეცდნენ, ბაქტერიათა არმიის „პოლკი“, რომელმაც ბოლო მოუღო მოხუც მეტეოროლოგს, ალბათ, საჯაროდ „დაახვრეტინა“ გენერალმა, რადგან „ალბურმა პოლკმა“ გასცა სენის გავრცელების ხასიათი.

— მარტო აქ არ შეცდნენ, — სიტყვა ჩაუბრუნა ქერა ჭაბუკმა, — ისინი არაფერს არ ერჩოდნენ ფსიქიურად დაავადებულ ადამიანებს, ალკოჰოლისტებს, ნარკომანებს, კლესტომანებს, ერთი სიტყვით, ხელი არ ახლეს არავის, ვინც, ასე თუ ისე, მტერი იყო ჩვენი საზოგადოების, ამაზნაც დააფიქრა მეცნიერები.

— რა თქმა უნდა, ეგეც დიდი შეცდომაა, — დაადასტურა კაპიტანმა, — ელექტრონული ტვინი ვერასოდეს გაუტოლდება ბიოლოგიური უჯრედის შესაძლებლობებს.

— სისულელეა, — თითქოს თავისთვის წაიჩიფჩიფა ბოტანიკოსმა, — არავითარი გონიერი ბაქტერიები არ ყოფილა, დედამიწას ესტუმრა უცნობი სენის გამავრცელებელი მიკრობები და მშრალზე დარჩენილ მეცნიერებს რომ თავი ემართლებინათ, ათასი რამ მოიგონეს. სისულელეა, მტკნარი სისულელე!

— ერთი რამ კი ცხადია, — განაგრძო ჭაბუკმა, — სენი არ გავრცელდა ტროპიკულ სარტყელში. მეცნიერებმა ეს ფაქტი მაშინვე მაღალ ტემპერატურებს დაუკავშირეს. ატყდა კამათი, გაიყო ხმები და მოსაზრებანი, საქმე კი წინ არ მიდიოდა. დედამიწის უზარმაზარი ოჯახიდან ყოველწუთს გადიოდნენ და უკან აღარ ბრუნდებოდნენ მისი მობინადრენი. მაშინ ერთმა კაუნასელმა ახალგაზრდა ექიმმა, რომელიც აფრიკაში მიემგზავრებოდა არქეოლოგიურ ექსპედიციასთან ერთად, ყველასგან მაღულად ძალად შეიყარა ახალი სენი და აფრიკაში ჩასვლის შემდეგ, სანამ ცოცხალი იყო, მეცნიერულ-ლაბორატორიულ დაკვირვებებს აწარმოებდა თავის თავზე, ჰაერზე, საკუთარ სისხლსა და სხეულის ცოცხალ ქსოვილებზე. როცა იგი მკვდარი ნახეს, მიცვალებულს ხელში ეჭირა დაკვირვებებით და ფორმულებით სავსე ლურჯი რვეული. შეიძლება ითქვას, რომ უცნობმა კაუნასელმა ექიმმა თავისი სიკვდილით გადაარჩინა მსოფლიო სრული განადგურებისაგან.

თავი ჩავლუნე. ვიგრძენი, როგორ შემიწითლდა ლეკობა.
ყები.

— კაუნასელ ექიმს მსოფლიოს „გადამრჩენი“ უწოდეს. მას თანმიმდევრობით შეუყვრია ძველი, კლასიკური დაავადებანი, რომელთა მიმდინარეობა დიდი ტემპერატურებით ხასიათდება, და დაუდგენია, რომ ბაქტერიები ნახევრად კარგავდნენ აქტიურობას ცელსიუსის 40 გრადუსისას, ხოლო 50 გრადუსზე კვდებოდნენ, ალბათ, ამის გამო არ ეტანებოდნენ ტროპიკულ ზონას და დედამიწის ცხელ ქვეყნებს. ფიქრობდნენ, რომ გათბობა არღვევდა მათ ელექტრო-მაგნიტურ წონასწორობას. ამის შემდეგ მეცნიერებს დარჩათ მხოლოდ ტექნიკურად გადასაწყვეტი ამოცანა; როგორ გაეთბოთ სისხლი 50 გრადუსამდე, რომ ავადმყოფი ადამიანი ცოცხალი დარჩენილიყო. ეს არც ისე ადვილად გადასაწყვეტი ამოცანა იყო, მაგრამ გადაწყვეტა შეიძლებოდა, და სწავლულებმა მიაგნეს საშუალებას. ექიმების ათასობით არმია დაირაზმა მაშინ კაცობრიობის გადასარჩენად. ოქროს წონად ღირდა ყოველი ექიმი, და არა მარტო კვალიფიციური ექიმი, სამედიცინო სასწავლებლის უფროსი კურსის სტუდენტებიც და მსმენელებიც...

მე სწრაფად წამოვდექი და კაიუტიდან გავედი. ჩემთვისაც მოულოდნელი იყო ეს საქციელი, მაგრამ უკვე აღარ შემეძლო მოსმენა.

რაკეტის ორანჟერეა ყვაავილთა სურნელებით იყო გაბრუებული. კინალამ დავიხარე და მოვწყვიტე. რამდენი ხანია, აღარ მინახავს ცოცხალი ვარდი. გადმოვწვიე ტოტი

და ხარბად დაეყნოსე. დაუჯერებლად მეჩვენებოდა ასეთი წითელი და ცვრიანი ვარდი კოსმიურ სივრცეში, უჩინარი და უგრძესი ტოტით იგი მიწიდან ამოზრდილიყო ამ სიმალლეზე. ეს „ტოტი“ კი ახლა წამში 12 კილომეტრის სისწრაფით მოკლდებოდა და თანდათან აახლოვებდა ყვავილს მშობლიურ მიწასთან... ნეტავ განახორციელა თუ არა თინათინმა თავისი ჩანაფიქრი? მას უნდა გამოეყვანა მოცეკვავე ყვავილის ჯიში, სინათლის სიმკვეთრის ყოველ ცვალებადობას სხვადასხვაგვარი მოძრაობით რომ გამოეპასუხებოდა, მაგრამ იქნებ სულაც დაანება თავი აგრონომიას, იქნებ თინათინი უკვე დიდი ხანია სხვა საქმიანობას ეწევა.

ორანჟერეის სარკმელს მივაღექი.

უეცრად სიხარულისგან სუნთქვა შემეკრა; უკვე აღარ მოჩანდა დედამიწა. ისე ახლოს იყო, რომ აღარ მოჩანდა მისი საზღვრები. სწრაფად გამოვბრუნდი და ვოლიერის კარი შევადე. მხიარული წკმუტუნით შემეგებნენ ჩემი ძაღლები. მთელი მგზავრობის განმავლობაში მიცვალებულნი იწვნენ თხიერ აზოტში და ხელოვნური პლანეტიდან გამოფრქნის წინ გავაცოცხლე „ციცარის“ ლაბორატორიაში. „ციცარი“ იქ დავტოვეთ. იგი დედამიწაზე აღარ დაბრუნდება, ხელოვნური პლანეტიდან გაფრინდება კოსმოსში და იმავე პლანეტაზე დაეშვება დაბრუნებისას.

სააბაზანოში შევედი, სასწრაფოდ ტანთ გავიხადე და ონკანს მივწვდი. ვერცხლისფერი ლითონის ჭერი ორთქლის ოხშივარით დაიფარა და ზემოდან წამოვიდა კოკისპირული, ნელ-თბილი წვიმა. ერთ წვრილმანზე გამე-

ცინა — სააბაზანოს სარკმელი, რაკეტის სხვა სარკმლებს განსხვავებით, რძისფრად იყო შეღებილი, როგორც დედამიწაზე აკეთებენ ხოლმე მშენებლები. მაგრამ აქ, კოსმოსში, მართლაც სასაცილოდ მეჩვენა; ვის უნდა შემოეხედა და ვისი უნდა შემრცხვენოდა, ღმერთის, თუ პირლამაზი ანგელოზების?

გავიპარსე, სუფთა პერანგი ჩავიცვი. და სწორედ ამ დროს გაისმა პილოტის ხმა, იგი რადიოთი გვაფრთხილებდა, რომ რაკეტის დამუხრუჭებას იწყებდა და გადატვირთვის თავიდან ასაცილებლად ყველანი საგანგებო კაბინაში შევსულიყავით.

რაკეტა კავკასიონის მეშვიდე კოსმოდრომზე დაჯდა. როდესაც მიწას ფეხი შევახე, ისეთი შეგრძნება მქონდა, თითქოს შეიკრა დიდი ხნის გაწყვეტილი, დიდი ხნის ჩაქანგული ელექტროწრედი და კაშკაშა ნათურა აინთო. ადგილზე გავშემდი, ნაბიჯის გადადგმა ვეღარ გავბედე. მეშინოდა ისევ არ გაწყვეტილიყო ეს წრე და არ ჩამქრალიყო ნათურა.

პოლიგონს ოქროსფერი ლითონის დაბალი მესერი ერტყმოდა გარს და იმ მესერს იქით ზღვა ხალხი ირეოდა. კუნძულივით ვიდექით ამ ზღვის შუაში. მესერის კარს ფორმაში გამოწყობილი კოსმოდრომის თანამშრომლები მოადგნენ, კარი გააღეს და ვიღაცეებს ხელით ანიშნეს პოლიგონის შიგნით შემოსულიყვნენ. ხალხს რამდენიმე ადამიანი გამოეყო, ისინი თითქმის სირბილით წამოვიდნენ კარისკენ. კი არ დავინახე, ალბათ, ვიგულისხმე, რომ

მათ შორის ორი ქალი უნდა ყოფილიყო, და ფაქტობრივად დაფიქსირდა, მეგონა, გული ვერ გაუძლებს-მეთქი ჩემი გოგონას და ცოლის დანახვას, შემოვიდნენ, მოახლოვდნენ და, როცა სულ ახლოს მოვლენ, მაშინ გავახელ-მეთქი თვალლებს. და ვფიქრობდი: არა, არ შემეშლება, არ მომეჩვენება ნაი ახალგაზრდა თინათინად. ნაიც მიცნობს, რადგან არც მე და არც ჩემი ფოტოსურათები არ გამოცვლილან მას შემდეგ.

ქალის ტუფლების აჩქარებული კაკუნის მომესმა. ეს ნაია, ნაი; ჩემკენ მობრუნდა. თვალები გავახილე; ლოყებ-აწითლებული, მაღალი გოგონა ჩემ შორიახლო შედგა, თვალები ააცეცა, გაუბედაობამ ფეხები შეუბორკა, შერცხვა, შეტრიალდა და რამდენიმე ნაბიჯი გადადგა ჩვენკენ მძიმავალი ქალის შესახვედრად.

ეს თინათინი იყო.

არ ვიცი, რამდენ ხანს მყავდა მკერდში ჩაკრული, რამდენ ხანს ვკოცნიდი მის პატარა, კოხტა თავს, ლოყებს, სელებს; არ მახსოვს, როგორ გაქრა მთელი კოსმოდრომი, როგორ გაქრა ხალხი, როგორ ჩამოვარდა სამარისებური სიჩუმე ირგვლივ და მერე როგორ ხელახლა გაჩნდა ისევ ყველაფერი. ხელახლა ამოტივტივდა და ახმაურდა მიდამო.

თინათინი არც ცდილობდა ცრემლის შესრობას. იგი, ალბათ, ვერც გრძნობდა მათ სისველეს, თინათინი ტირილდა, მაგრამ ამ ტირილის ბრწყინვას მზე თუ გაუტოლდებოდა. ცალი ხელით მკერდზე მყავდა მიკრული, მეორე ხელს თმაზე ვუსვამდი. თითქოს ვცდილობდი მისი ჭაღა-

რის და ჩემი დანაშაულის დაფარვას. თინათინი ახალგაზრდობისას თმას იღებავდა ხოლმე, მაგრამ ახლა განსაზღვრულ იმიტომ არ შეიღებდა, რომ გამომწვევად ეჩვენებინა ჩემი დანაშაული, სააშკარაოზე გამოეფინა ჩემგან მიყენებული ტკივილი, ანდა, უსიტყვოდ გამოეთქვა საყვედური? არა, უჩემოდ მისთვის არავითარ სიკოხტავეს არ ჰქონდა აზრი. ამას მივხვდი და უბედნიერეს ადამიანად ჩავთვალე თავი.

ნაი იქვე იღვა და ცნობისმოყვარეობით მათვალისწინებდა. მორცხვად იღიმებოდა, ხანდახან ცალ ქუსლზე შეტრიალდებოდა ხოლმე და ოქროსფერი მესერის გადაღმა შეგროვილ ხალხში ვიღაცას ჩემზე ანიშნებდა მალულად, ალბათ, მისი ამხანაგები იყვნენ. ნაი იყო უცხო, ძალიან უცხო და ამავე დროს ყველაზე ნაცნობი ადამიანი, როგორც უცხო და ნაცნობია უძველეს ფოტოსურათზე გამოხატული შორეული წინაპრის გამოსხედვა.

— მოდი ჩემთან! — ვუთხარი მე და ხელები მისკენ გავიწვდინე.

ნაი გამოიქცა და გულში ჩამეკრა. იგი დიდი ხანია ელოდებოდა თავის წილ ალერსს. მე ხელში ავიტაცე ჩემი გოგო, როგორც მაშინ, თორმეტი წლის წინათ, მაგრამ ილუზია არაფრით არ დამემორჩილა, ხელიდან გამისხლტა ოთხი წლის ნაი, და თექვსმეტი წლის ქალიშვილის სიცოცხლითა და სიჯანსაღით სავსე სხეულმა მკლავები მომიდუნა. ნაი ძირს დავსვი.

— ჩამომიტანეთ წითელი ღრუბელი? — გაიცინა მან და მორცხვობამ კიდევ ერთხელ შეუწითლა ლოყები.

— გახსოვს?!

— არა, დედა მეუბნებოდა...

— ვერ ჩამოგიტანე, სულ გაყიდული იყო! — გავცხუმ-
რე მე.

— არც ცისფერი? — ამყვა ნაი.

— ცისფერი შენ არ დაგიბარებია, თორემ იყო. რომ
მცოდნოდა...

ნაიმ ეშმაკურად გააქან-გამოაქანა თავი, ვითომ ნანობ-
და, ნეტა ცისფერი დამეპარებინაო.

თინათინს ხელი მოვხვიე და კარისკენ გავემართეთ.

— მითხარი ერთი სიტყვა, მხოლოდ ერთი, რომ შენი
ხმა გავიხსენო!

თინათინმა ქვემოდან ამომხედა და სევდიანად გაი-
ღიმა:

— ლევან, — ხმა აუკანკალდა მას, — ხომ კარგად
ხარ?

— კარგად, თინათინ, ყველაფერს გიამბობ, შინ მივი-
დეთ და ყველაფერს ავიხსნი.

სანამ ნაიმ თავის მანქანაში არ ჩაგვსვა, ხმა აღარ ამო-
გვიღია, გარს იმდენი ხალხი შემოგვეხვია, რომ მანქანაში
ჩამოზნელდა. ისმოდა შეძახილები, კინოაპარატების შრი-
ალი.

ჩემი გოგონა თავბრუდამხვევი სისწრაფით მიაქრო-
ლებდა ჰაერომობილს. მე და თინათინი იმ ახალგაცნობილ
ადამიანებივით ვბაასობდით, რომლებმაც იგრძნეს, რომ
ძალიან მალე დაუახლოვდებიან ერთმანეთს, მაგრამ ჯერ
კიდევ უცხოები არიან და თავშეკავება მართებთ.

ბაასი შინ გაგრძელდა. ქალაქის მოედანზე ჩატარებუ-

ლი მიტინგის შემდეგ, თითქოს ძალიან დაღლილი უნდა ვყოფილიყავი ამდენი ხელის ჩამორთმევით, მისალმებით, ნაცნობებისა და მეგობრების ხვევნა-კოცნით; შარადებით დამიდგებოდნენ წინ, გაილიმებდნენ და მკითხავდნენ: აბა, ვინა ვარო. ვისაც მაშინვე ვიცნობდი, უხაროდათ, არ გამოვცვლილვართო. ვისაც ვერ ვიცნობდი, სწყინდათ, მაგრამ არ იმჩნევდნენ. მერე მოკლე სიტყვაც წარმოვთქვი ტრიბუნიდან. ოთხ-ხუთ კორესპონდენტს ერთბაშად ვაძლევდი პასუხებს სეტყვასავით მოყრილ შეკითხვებზე. თითქოს დაღლილი უნდა ვყოფილიყავი, მაგრამ მე, ნაი და თინათინი სალამომდე ვისხედით ჩვენი ბალის ტალავერში და ვლაპარაკობდით. ყოველ სიტყვას ახალი ცნობა მოჰქონდა, ახალ ცნობას ახალი შეკითხვა, შეკითხვას მოულოდნელი პასუხი. დედამიწაზე, რაც არ უნდა მოშორებული იყო ადამიანებს, რაც არ უნდა უდაბურ კუნძულზე ცხოვრობდე, დარწმუნებით ვერ იტყვი, რომ შენი ამბავი არავინ იცის. კოსმოსი სულ სხვაა.

მე არაფერი მითქვამს ჩემი დაგვიანების მიზეზზე, მიუხედავად დაპირებისა, არაფერი ამიხსნია. არც თინათინს უკითხავს რამე. ალბათ, ორივენი ვგრძნობდით, რომ ეს მთელი ჩვენი მომავალი ცხოვრების მუდმივი თემა იქნებოდა, და არ ვჩქარობდით.

თინათინი მიაშობდა იმ მძიმე დღეებზე, როდესაც მთელ მსოფლიოს მომაკვდინებელი სენი მოედო, მიყვებოდა იმ გაჭირვებაზე, რაც თავის ქალიშვილთან ერთად გადაეტანა: როგორ გამოიარა ერთი სიკვდილი, როცა ნაი ავად გახდა და ლოგინად ჩაწვა. მაგრამ კაუნასელი ექი-

მის აღმოჩენამ ბეწვზე მიუსწრო ნაის და დაღუპვას გადა-
არჩინა.

ჩვენ მრგვალი მაგიდის გარშემო ვისხედით, ვახშამი ახალი დამთავრებული გვექონდა. თეთრი ფაიფურის დიდი ლანგარი სავსე იყო მსხვილი, წითელი ბლით, ნაიმ დაკრიფა ჩემს საპატივისცემოდ. ახლა იჯდა და მიყურებდა, სიამოვნებდა, რომ გემრიელად შევექცეოდი.

თინათინი ძალიან გამოცვლილიყო. არ მინდოდა საკუთარი თავისთვის გამემხილა ეს, ვცდილობდი არ შემემჩნინია და ამით შემემცირებინა ჩემი დანაშაული, მაგრამ უფრო და უფრო ვრწმუნდებოდი, რომ თინათინს აღარ ჰქონდა ის ახალგაზრდული სინედლე სხეულისა, გამჭრალიყო ის ბავშვური გამომეტყველება, მე რომ ასე მხიბლავდა ხოლმე. ერთი წლით უმცროსი დავტოვე და ცხრა წლით უფროსი დამხვდა. ამ ელემენტალურ არითმეტიკას თავისი საქმე გაეკეთებინა.

მაგრამ ხანდახან დანისლული თვალების სიღრმიდან ისეთ ძლიერსა და მკვეთრ სინათლეს შემომასხივებდა, როგორიც ადრე არასოდეს შემემჩნია, ერთდროულად იმდენ რამეს ამბობდა მისი მეტყველი სახე, რომ წაკითხვას და აღქმას ვერ ვასწრებდი. იმ წუთებში მეჩვენებოდა, რომ მისი სულის შორეულ წიადში ცეცხლი გუგუნებდა, და თინათინის თვალებს იმ ცეცხლიდან აცვენილი ნაპერწკლები ანათებდა.

მერე მე მივხვდი, რომ ეს იყო გონება, ცოცხალი, ცხოვრების რთულ წუთებთან ჭიდილისას გამოწვრთნილი, დიდი ცოდნით დამძიმებული და სწორედ ამის გამო

მსუბუქი და მოქნილი. მე წარმოვიდგინე ჩემი ბრიყვული
გამომეტყველება, მსუქან ბიჭუნასავით გადატკეცილი
უნაოჭო სახე, და უხერხულობა ვიგრძენი; თინათინთან
შედარებით, ალბათ, ხეპრედ გამოვიყურებოდი.

სალამოს ბინდი წვებოდა ხეხილით მოჩრდილულ ბაღ-
ში. აქ ყველა ჯიში თინათინის გამოყვანილი და მოვლილი
იყო. სამწუხაროდ, ჯერ არ მწიფობდა ლიმონისა და შვინ-
დის ნაჯვარი, რომლის ნაყოფს ღვთიური სურნელება და
გემო ჰქონდა.

მოთენთილსა და მოღლილს, რატომღაც ძალიან მო-
მინდა სასმელი, უეცრად მომენატრა წითელი ქართული
ღვინო, გამჭვირვალე და არომატული. თინათინს შინ
ერთი წვეთი არ აღმოაჩნდა. ტანისამოსი გამოვიცვალე,
რომ ხალხს არ ვეცნე ქუჩაში.

— ხომ არ გალოთდი იქ? — გაიღიმა თინათინმა და
ხელი ცისკენ აიშვირა.

— არა, თინა, გემოს გახსენება მინდა, მხოლოდ გახ-
სენება. ასე მეჩვენება, თუ ყველა მიწიერი წვრილმანი არ
გავიხსენე, ვეღარ ვიაზროვნებ-მეთქი.

— ღვინოდან იწყებ? — ისევ გაიღიმა.

— მე შენი ხმიდან დავიწყე, სულ აღარ მახსოვდა
შენი ხმა... ამ წუთში დავბრუნდები.

ქუჩაში გამოვედი. უკვე ბნელოდა. მთელი პროსპექტი
ფეხით ჩავიარე. მერე ქუჩა გადავჭერი და მაღაზიაში
შევედი. დიდხანს ვარჩიე ღვინო, მაგრამ ვერც ერთზე

ვერ შევჩერდი. მაშინვე საჭაშნიკო კოლოფი მომწოდეს. კოლოფში პაწია, ლამაზი - ჭიქები ეწყო, თხუთმეტობის სხვადასხვა მარკის წითელი ღვინით სავსე. კარგი დეგუსტატორივით ვწრუპავდი და ერთ ნეტარებაში ვიყავი. ბოლოს სამი ბოთლი გამოვართვი და შინ გავაგზავნინე. როცა ისევ ქუჩაში გამოვედი, ვიგრძენი, რომ ღვინო მომკიდებოდა, სხეული სასიამოვნოდ გაებრუქებინა მიწისა და მზის მათრობელა წვეს. და მე ქალაქში ხეტიალი მომინდა, როგორც ძველად, სტუდენტობისას.

ჩემს აქ არყოფნაში ბევრი რამ შემატებოდა ქალაქს. ქუჩის ტრანსპორტი ორიდან სამსართულიან მოძრაობაზე გადასულიყო. პირველი სართული, ანუ უშუალოდ ქუჩა, ბორბლებიან ტრანსპორტს ეკავა. მათ მძღოლებს ქალაქის მხოლოდ ახლო უბნებში შეეძლოთ მისვლა. შორეულ გარეუბნისკენ გეზის ასაღებად საგანგებო ბაქნებზე უნდა აეყვანათ მანქანები და იქიდან ჰაერში აეფრინათ მოძრაობის მეორე სართულის მწკრივში ჩასაყენებლად. ამ მწკრივს, ქუჩის თავზე, სახლებს შორის რომ მიფრინავდა, გაცილებით დიდი სიჩქარე ჰქონდა. მესამე სართულის მოძრაობა საქალაქთაშორისო მარშრუტებისათვის დაეწესებინათ, მაგრამ ტრანსპორტის ფრენის სიმაღლე სახლის სახურავებს არ სცილდებოდა, მოძრაობის ყოველ სართულს ღამით თავისი სინათლის ზონა ჰქონდა, დაბლა სართული იისფერ ელექტრომდინარეში მიქროდა, მეორე — ვარდისფერში, მესამე — მწვანეში. როგორც კი ტრანსპორტი სხვა ფერის სინათლეში შეყოფდა „ფეხს“, ავტომექანიზმი დაუყოვნებლივ უკან აბრუნებდა.

სალამოს კინოგაზეთის ავტომატთან რიგი იდგა. ვი-
 ლაც კაცს ქუჩაში ჩაერთო კინოგაზეთი, უყურებდა და
 უსმენდა. მის ზურგსუკან შევჩერდი და ცალი თვალით
 ჩავხედე პატარა ეკრანს; ასეც ვიცოდი, კოსმოდრომზე
 გადაღებული რეპორტაჟი მიეცათ მოწინავეში, აი, ჩემი
 რაკეტა, კაპიტანი გადმოდის, ბოტანიკოსი, მერე მე...
 თინათინი და ნაი ხალხს შორის. მერე პოლიგონზე უშვებ-
 ბენ. ნაი გამორბის ჩემკენ... მე და თინათინი...

სამწუხაროდ, კინოგაზეთის პატრონმა ბოლომდე არ
 უყურა ამ რეპორტაჟს, კნობს ხელი დააჭირა და ერთბა-
 შად უკანასკნელ კადრზე გადაართო. კრივი, ფეხბურთი...
 უეცრად ხმადაბლა შეიკურთხა კაცმა, კინოგაზეთი დაამ-
 ტვრია, მერე მოიქნია და სანაგვე ყუთში გადაუძახა. ეტ-
 ყობა, სპორტულმა კორესპონდენტმა გააბრაზა; ალბათ,
 ტენდენციურად აქებდა ჩვენი ქალაქის ფეხბურთელთა
 გუნდს.

მთავარი პროსპექტიდან გადავუხვიე და ვიწრო ქუჩით
 უცნობ მოედანზე გავედი. აქ ძველად უზარმაზარი, მოძ-
 რავი მაღაზია იყო. მყიდველები იდგნენ და ელექტრო-
 დილზე თითის დაჭერისთანავე მათთან ჩნდებოდა საჭი-
 რო საქონელი. მაღაზია აუღიათ.

ახლა აქ შადრევნებით ახმაურებული მოედანია, მოე-
 დნის გადაღმა პარკი აუშენებიათ, რაღაც ნაგებობას
 ამოუყვია თავი პარკის სიღრმიდან.

ათი წუთი მოგუნდი მოედნის გავლას. თვალმა მო-
 მატყუა, უფრო დიდი აღმოჩნდა, ვიდრე მეგონა. ის უც-
 ნობი ნაგებობა თანდათან ახლოვდებოდა და ბოლოს თავ-

ზე წამომადგა. პარკის სიღრმეში კი არა, პარკის წინ კლდე
გა. ეს იყო მუქი გრანიტის უზარმაზარი კლდე, ჩემს მიან-
ლოებისთანავე, დღის ნათურებმა გაანათა ჩამავალი მზის
მოწითალო ფერებით. მივხვდი, ქანდაკების წინ ვიდექი,
მაგრამ ერთმანეთთან ისე იყო შერწყმული ბუნებრივი და
ხელოვნური, რომ, ეტყობა, მოქანდაკეს არც უნდოდა
ერთბაშად წაკითხულიყო მისი ნაწარმოები.

გრანიტის კლდეს ბილიკი გასდევდა, ეს იყო მეომრე-
ბისა და მონადირეების ტერფებით საუკუნოობით ნაქან-
დაკები, ბუნებრივი ბილიკი. ალბათ, გრანიტის კლდე კავ-
კასიონის რომელიღაც მთას ჩამოგლიჯეს. ბილიკზე წელზე
ხმალშემორტყმული ბრინჯაოს მოყმე იდგა და ხეობაში
ჩაკარგულ სოფელს გადაჰყურებდა. იგი ვერ ამჩნევდა ჩა-
საფრებულ ვეფხვს. ეს იყო ქანდაკების ეპიგრაფი. თვი-
თონ ქანდაკება კლდის შუა ნაწილიდან ამოეზარდა ავ-
ტორს, ფერდობზე ეგდო სალტედქცეული ჭაბუკი, უკან
გადაზნექილს, ხელის თითებით საკუთარი ტერფები ჩაებ-
ღუჯა და ცოცხალ წრედ შეკრულიყო. ეს ერთდროულად
ადამიანის სხეულის საოცარ მოქნილობასაც გამოხატავ-
და და სიკვდილის კრუნჩხვის მოგონებებსაც იწვევდა. ამ
ცოცხალ წრეზე მოძრაობდა დედამიწის ბურთი, ჩემს იქ-
ყოფანში ბურთმა ოდნავ შეიცვალა ადგილი, ალბათ, იგი
ზუსტად იმეორებდა დედამიწის მოძრაობას და წელი-
წადში მთლიანად გარს უვლიდა ორბიტადქცეულ ადა-
მიანს, ეს ორბიტა კი საშუალებას არ აძლევდა მიწას,
უფსკრულში გადაჩეხილიყო.

მე დავიხარე და წარწერას დავუწყე ძებნა. ვიპოვ-

ნე — ეს იყო ქანდაკება კაუნასელი ექიმისა, რომ და-
ღუბა და კაცობრიობა დაღუბვას გადაარჩინა.

ეს კლდე ბებერი კავკასიონივით მუდამ იქნება. ეს
ქანდაკება იცოცხლებს ორას, სამას, მილიონ წელს. უეც-
რად ცოცხლად ჩამესმა კაპიტნის ხმა: „დაივიწყეთ დედა-
მიწა, დამიჯერეთ, თქვენ აღარა ხართ მისი მცხოვრები,
ჯერ ხომ არ შეგიგრძენიათ ის წარმოუდგენელი უპირა-
ტესობა, რაც ამ მოგზაურობამ მოგიტანათ, ჯერ დავსხდეთ
მიწაზე“.

წარმოუდგენელი უპირატესობა...

ნეტავ სად არის ახლა კაპიტანი? რას ფიქრობს? აღ-
ბათ, ძალიან აინტერესებს, როგორ ჩაიარა ჩემი „გაახალ-
გაზრდავების“ პირველმა დღემ.

დიდხანს ვიდექი კაუნასელი ექიმის ქანდაკების წინ,
მერე მოვცილდი და თავჩაქინდრულმა, გზა განვაგრძე.
თვითონ არ ვიცოდი, საით მივდიოდი, ვფიქრობდი იმ
ციფრზე, რამდენჯერაც დედამიწამ უჩემოდ შემოუარა
მზეს, იმ თორმეტ წელზე, მე რომ უდედამიწოდ გავატა-
რე. და ვნანობდი, რომ ველარასოდეს დავეწეოდი სწრა-
ფად მიმქროლავ ბურთს და მის ბინადრებს. გონების
თვალით ვფურცლავდი ჩემს დღიურს, ყოველი სტრიქონი
რომ ზეპირად მახსოვდა. იქ აღნიშნულიც არ მქონდა ის
დღეები და წლებიც კი, როდესაც დედამიწა მძიმე გან-
საცდელში იყო, როდესაც კაუნასელი ექიმი სიკვდილს
ებრძოდა, აცრემლებული თინათინი თავს დასტრიალებდა
ლოგინად ჩავარდნილ ნაის...

უეცრად მომხიბვლელმა აზრმა გამიელვა, სიხარუ-

ლისგან კინალამ შევყვირე: არ დამეძინა, თეთრად
თია ეს ღამე!

ღავდიოდი ქალაქის ქუჩებსა და პარკებში, მოედნებსა და პროსპექტებზე, ვებრძოდი სხეულში ჩაბუდებულ დაღლილობას. ქუთუთოებზე ჯალათივით ჩამოკიდებულ ძილს. გადიოდა წუთები, საათები, დედამიწას ეძინა, ეძინა ჩემს ქვეყანას, ჩემს ქალაქს, თინათინსა და ნაის, ეძინა ყველას და ყველაფერს. მე კი ფხიზლად ვიყავი! ერთი ღამით, ერთადერთი ღამით, მაგრამ მაინც ვეწეოდი დედამიწას!

დიდხანს ვხეტილობდი, უცხოდან კიდევ უცხო ქუჩებში გავდიოდი, ქალაქის ბევრი უბანი პირველად ვნახე ჩემს სიცოცხლეში. ღამე კი თითქოს ერთ ადგილზე იდგა, როგორც ის მუქი გრანიტის ქანდაკება.

განთიადმა სანაპირო ქუჩაზე მომისწრო. ამდენი ხნის შემდეგ ეს ჩემი პირველი დილა იყო დედამიწაზე. მზეს ძველი ნაცნობივით გავუღიმე; ასე იყო თუ ისე, უკანვე გამოვტაცე ერთი ღამე იმ უამრავ დღე-ღამეთაგან, როდესაც მე აქ არ ვცხოვრობდი. იქნებ დანარჩენი დღეების ანაზღაურებაც შეიძლება?

ქალაქი უკვე გაღვიძებული იყო, როდესაც ჩემს სახლს მივაღეჭი და კარი ფრთხილად შევალე. ლოგინზე გაუხდელად იწვა თინათინი. შევედი თუ არა, სწრაფად წამოჯდა საწოლზე.

— სად იყავი?!

— მაპატიე, თინა, გაგაღვიძე...

— მე არ მძინებია!

— არ გეძინებია?!

— არა. გელოდებოდი!

ამ დროს მეზობელი ოთახის კარი გაიღო და ნაიმ გამოჰყო თავი.

— მამა, მოხვედი?

— შენც... შენც არ გეძინა?!

— არა, მამა!

თავი დაეხარე. თითქოს სხეულში დაგროვებული ამდენი ხნის დაღლილობა ერთბაშად ქვად იქცა და ველარ მოვერიე მოულოდნელ სიმძიმეს.

რა საოცრადაა მოწყობილი ჩვენი პლანეტა. დღე გუშაგივით ცვლის ღამეს და დარაჯობს მიწას. როცა ჩაეძინება ამ გუშაგს და ღამედ იქცევა, ახლა მეორე გუშაგი წამოდგება დედამიწის სადარაჯოდ. სინათლე არასოდეს არ ტოვებს მიწას.

ტყუილად გამითევია ღამე, ტყუილად მეგონა, რომ მხოლოდ მე ვფხიზლობდი და ერთი ღამით დაგეწეოდი ჩაძინებულ ქვეყანას. ვაითუ ის გაცდენილი დრო, სწორედ ის თორმეტი წელი, მაინც უნდა ვიცხოვრო მიწაზე, რომ თინათინივით ძლიერი გონება და ელვარე თვალები მქონდეს!

თავი მაღლა ავწიე. თინათინი ტელეფონის მაგიდასთან იდგა, ხელში რაღაც ქალღმრთის ნაფლეთები ეჭირა და აკოწიწებდა. თვალები ცრემლით ჰქონდა სავსე.

— რა მოხდა, რა არის ეგ?!

— მე დავხიე... — ასლუკუნდა თინათინი და ცოცხალივით ათრთოლებული ნაფლეთები გამომიწოდა.

სასწრაფოდ მაგიდაზე გავშალე, შევაკოწიწე და შევ-
ამითრთოლდა ხელები; ფოტოტელეფონით გადმოცემული
ბარათი იყო კაპიტნის ხელმოწერით:

„თქვენ მართალს ამბობდით; მე ისევ მივფრინავ — მო-
მავალ ხუთშაბათს ხომალდი გაემგზავრება ბეტა-კაულის-
კენ, გონიერ ბაქტერიებთან ულტიმატუმის წარსადგენად.
ყველა მოსალოდნელი ხიფათი გათვალისწინებულია.
დროთა შეფარდება: ოთხი წელი — ოცდახუთ წელიწად-
თან. რას იტყვით?! თუ გადაწყვეტთ, რომ აუცილებლად
მჭირდება მკურნალობის გაგრძელება კოსმოსში, ხვალ
დილითვე შემატყობინეთ, ექიმო, და უშიშრად მოგან-
დობთ ჩემს სნეულ გულს. ბოდის ვიხდი თქვენს მშვენიერ
მეულღესთან“.

— მე დავხიე! — ჩამესმა თინათინის აკანკალებული
ხმა.

— რა გატირებს, ბავშვი ხომ არა ხარ?!

— მე დავხიე.

მაგიდაზე იდგა მალაზიიდან გამოგზავნილი სამი ბოთ-
ლი წითელი ღვინო. ერთ ბოთლს საცობი მომძვრალი
ჰქონდა. თინათინს გაკრიალებული, ცარიელი ჭიქა დაედო
მის გვერდით.

და მე აღარ ვიცოდი: გავავსებდი ღვინით იმ ჭიქას,
თუ ისევ ცარიელს დავტოვებდი.

რედაქტორი ელ. ახვლედიანი, მხატვარი ი. ქლიბაძე, მხატვ.
რედაქტორი შ. დოლიძე, ტექნორედაქტორი ბ. ასათიანი,
კორექტორი ი. უშვერიძე

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 1/IX-66 წ.

ქაღალდის ზომა 70×108¹/₃₂

ნაბეჭდი თაბახი 3,5

სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 1,87

უე 4708746

ტირაჟი 20.000

შეკვ. № 4819

ფასი 6 კაპ.

გამომცემლობა „ნაკადული“, მარჯანიშვილის ქ. № 5
Издательство «Накадули», ул. Марджанишвили № 5

სტამბა № 2, „ნაკადული“, თბილისი, ფურცელაძის ქ. № 5
Типография № 2, «Накадули», Тбилиси,
ул. Пурцеладзе № 5

323/119

Кишиани Эдишер Лаврентьевич
СВЯЗЬ ВРЕМЕН
(На грузинском языке)
Детюниздат Грузинской ССР
«Накадули»
Тбилиси
1967

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

